mitigatiua et nō alia Cū aūt vi
deris os sanū et carnē sanam
desistamus ab ista opōne et tūc
abluat' os quotidie cū vino decoc
tionis thuris et mal. deinde rege
neremus carnē cū aloe. tibia
sarcocolla mastice terne sanguis draco
confectis ad molle et partila pa.
quotidie linat'. Si aūt fuerit apud
a fuit calida gargariset decoctō
plantaginis portul ro. psidie
balaustie gallarū et put. oficip
tale modo qd sit illinitio ex eis
aut gargarisma et qd teneat diu
in ore. Et si apud fuerit ferri adda'
istis alumē assū thuris et mel
deinde matūr maturēs cū farina
lentium et farina volatili molen
dini et succo portulace color. spuce
et ampnugia gallinacia recenti
et oleo oleo omfacino et sic empla
aut vngento. Et si apud ē frigidi
addamus olibanū fenugrecum succ
apii et mel et si fuerit fetor ex gin
giuis Prūd cognoscere qr linit mal
fricent' gingiuē cū digito et
odoret' digitus et si feteat ex
gingiuis est. 2° si abluat' os
cū vino et si eciam fetat ex gin
giuis est. Sicut' i ea q dixi sibi et
frasistent' et dimitta' vnū lig̃ sidgnis
flucte. Et gargariset' vinū
decoctionis olibani galiof. cortic
et cī cinamod spirenar. sq
nanti et teneant' in ore pille fcē
de alipta muscata Et si causa
esset calida gargarisēt aqua
decoctionis sicce portul
viol sand' et tamīpl, et teneant'
i ore pillule fcē de trasandal
cū aq ro. et acetositate cit et
sand et mirtacellinos. Clxxi
Inter est qd sand' ē fcē decoct et
uz virtutē conglutinandi et constringendi
et impedit adūc ne tunc alkalem

ā me no ra. et ita pt causā rege
nerare nō ex forma mens. qz
talia sunt ra. et sicca sicut aloe
thus mirra sarcocolla crocus arestoc
et similia. Si gnad desiccando et
conglutinando imnore adducendi
pedē calidi alicorū ipmedō et
ie in vlceribus q̄ indigent carnis
regeneratione bñ pnd sanguis draco.
apponere

Incipit q̄rta particula i q̄ agitur de passionibus spū situalium et incipiam sp̄ squinancia et continet

capitula

Capl'm primū d' squinancia
Ca. 2m d' passionibus raucedinis
Ca. 3m de raucedine et diminucione vocis
Ca. 4m de tussi
Ca. 5m de ptisi
Ca. 6m d' sputo san'is / sanioso
Ca. 7m de emproismate h.e. d' sputo
Ca. 8 d' asperitate anhelitu et asmate
Ca. 9. d' pleuresi
Ca. 10. d' peripleumonia
Ca. 11 d' tremore cordis
Ca. 12 de sincopi
Ca. 13 de passionibus mamillarum

Quoniam ista mag. nūc dicit ē diffī
cut radix lingue sunt duo meatus
quorum vnus ē via cibi alte
ē via anhelitus. Via anhelitus
appellat' trachea arteria et caput eius
vocat' epigloton. Via cibi appel
lat' meri i. sen ysophagus. Via
aūt media inter istos duos meatus
appellat' guttur. Sz illa lingula
q ē sup istos duos meatus ad modum
digiti in fistula appellat' vmula.
Sz qd raro additur in radice lingue ap
pellat' due amigdale pt aūt an
terior colli appellat'. gula ē pars ex
terior anhelitus pt aūt p posterior
colli pq̄ua transit meri appel
lat' rcbuix Nūc aūt i hiis me
bris accidunt multa nocumenta et

tussis redditur anhelitus difficil
propter multa et propter causas extrinsecas
sicut est arista et lignum et similia
cum intromittuntur et casus et percussio
propter quam accidit dislocatio spondilium
et sic difficultas anhelitus ratio
ne inmunitur et accidit diffi
cultas anhelitus propter debilitatem
virtutis sicut in putridis et accidit
propter mollificationem nervorum et paralisis
et accidit propter spasmum et propter mul
ta alia et consimilia et his de
difficultate anhelitus non agitur hic
sed de difficultate alicuius que accidit
propter apostema gutturis quod appellatur squi
nantia Squinantia est apostema
gutturis impediens viam anhelitus
et viam cibi vel vix non agitur prius de no
cumentis accidentibus in prima digestione sed de
nocumentis accidentibus in membris pectoris
et toto tamen de eis accidit hec squi
nantia in lacertis gutturis et variatur
ate sive anterioribus sive posterioribus et
sicut ... species diversificantur quod quedam
est species squinantie in qua apparet tumor
et rubor ore aperto Alia species est quam
non potest videri nisi lingua fortiter
comprimatur et species est quam nullo modo potest
videri dato quod comprimatur et tu
mor apparet interius in ysofago
Alia species potest esse quod apparet tumor intus
in gutture et extra in ... Cause

Cause quare sic accidit quando accidit
... sicut nimia caliditas et
frigiditas in sufficato vento
aere ... frigore et ...
venenoso vel ab intra et potest provenire
et ut plurimum propter replecionem capitis
et propter reumatismum et provenit
aliquando propter vapores ascendentes
a pectore et stomacho et toto corpore Aliquando
accidit propter malum ... pa
et accidit aliquando propter egritudines p
recedentes quia ... aliquando
terminatur per squinantiam et alie

per frenesim et alia apostemata ...
et ... mala ... et ...
... alii ... et alii ... Item
de estate et ... ligatio ... in ...

Signum

Rubor tumor calor
dolor plenitudo pulsus sunt
sanguinis color citrinus punctura
mordicatio sunt colerice albe
do mollicies ... color in
... sunt ... duricies livor
sunt ... cardiaca affectio
et duratio morbi in particula
... a qua proveniunt ... pedis
et aggravatio et si ... ex
egritudinibus precedentibus ... causa
provenit Illa sunt satis ...
providentia et per ea que ...
Signum autem squinantie ... lacertus
quod videri non potest sicut ista ...
anhelitus et qui bibit regurgitat
ad nares et ... sic rubei
et lingua est rigida ...
et collum rigidum Signum autem demonstra
tiva sunt difficultas anhelitus
dolor ... Dicitur ...
... quam squinantia terminatur
per resolutionem insensibilem ... signum sit
sit alleviatio a ... ad nec
... et ... colli ... signum
dolor et aggravatio et ... pectoris
duricies aut terminatur ad pul
monem et est mala terminatio
... ulceratio in pul
mone ... aut suffocatio
cuius signum tussis dolor pectoris
et difficultas anhelitus aut vadit
ad cor et est mala terminatio cuius
signum tremor cordis ...
tatio pulsus aut ad stomachum cuius
signum dolor et vomitus et ...
et ad ... cuius signum apparet in
... Ista igitur sunt signa
terminationis Aut ...
... ad saniem sunt ...
... et ad saniem ...

Tercia alterat(ur) s(ed) h(abe)t n(on) p(er) ro
plex i(n) l(ateri)b(us) [illegible] necessari (et) p(ro)
pleti quid o(mn)es sp(eci)e(s) nam tractur
ut plurimum in l(ateri)b(us). Et si inse
at [illegible] videt(ur) ut plurimum [illegible]
ro signu(m) q(uod) sentit sapore(m) [illegible]
in ore. Ista sunt signa mala i(n) squinan(tia)
(et) incurabilia et mortalia [illegible]
[illegible] i(n) se [illegible] Idem [illegible]
sincop(is) vehemens difficultas an-
helitus sic q(uod) in [illegible]
difficultas respirandi ita q(uod)
[illegible] p(er) nares [illegible]
ita q(uod) videatur [illegible] cu(m) naribus spu-
ma i(n) ore [illegible] lingue (et) fre-
[illegible] motus et emissio sic app(ar)et
in equo fatigato spuma i(n) ore
color niger (et) lividus in lingua
i(n) collo et labiis [illegible]
contractio colli et q(uod) possit torq(ue)re
dorsum (et) potissime in squinan(tia) q(ue) e(st)
[illegible] anhelitus [illegible]
ibi accidit plus difficultas [illegible]
glutiendi [illegible] accidit [illegible]
[illegible] in ore [illegible]
[illegible] magis periculosa. Signa i(n)-
curabilia s(un)t [illegible] alterat(ur)
color [illegible] anhelitus [illegible]
litas respirandi (et) similiter [illegible]
mala et signa. Curatio. Ista
[illegible] multum periculosa (et) [illegible]
[illegible] stati a p(ri)ncipio [illegible]
[illegible] de facili
[illegible] (con)sentiunt [illegible] repletos
dent flebotomie [illegible]
In p(ri)mis [illegible] clisteria. Dein(de) si cor(pus)
e(st) pletoricum fiat flebotomia [illegible]
[illegible] de cephalica oppositi
lateris. Dein(de) si [illegible] (et) etas
possit tollerare fiat de cephalica
[illegible] lateris [illegible] dolor magis
declinat vel ad dext(ra)m vel ad si-
nistram. Dein(de) si [illegible]
[illegible] fiat flebotomia de vena q(ue) e(st)
in fronte. Dein(de) de venis labior(um).
Dein(de) de venis q(ue) s(un)t sub lingua

(et) si n(on) possit [illegible] fiat ven-
tosa in collo (et) sub mento. Ista et
valent i(n) o(mn)i [illegible]
ad [illegible]
sit [illegible] ad [illegible]
[illegible] si [illegible] possit tollerare
(et) si n(on) possit [illegible]
[illegible] aq(ua) ordei [illegible]
[illegible] (et) brodio
pulli [illegible]
ordeaceo [illegible] pullo [illegible]
[illegible] sorbilibus [illegible]
[illegible] pungentes [illegible]
superiores [illegible] pulli [illegible]
[illegible]
[illegible] ordinat(ur) ad parti-
cularia veniamus. In p(ri)mis f(iat)
gargarisma si [illegible]
[illegible] et modico [illegible]
[illegible] de [illegible]
i(n) aqua de [illegible] (et) [illegible]
(et) [illegible] (et) malogranato [illegible]
[illegible] (et) addant aliq(ua)lis
[illegible] (et) f(iat) gargarisma.
Dein(de) [illegible] pillul(e) sub lingua
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pille (et) tene-
ant(ur) i(n) ore vel f(iat) gargarisma
de oximelle (et) aqua et aceto
[illegible] Et si [illegible]
f(iat) [illegible] decoctio de [illegible] et al(iis)
[illegible] et mastice et [illegible] et
[illegible] (et) f(iat) gargarisma. Dein(de)
f(iant) pille quas teneat in ore
[illegible]
[illegible] calamente [illegible]
[illegible] cu(m) oximelle. Dein(de)
in [illegible] calida [illegible] collu(m)
undiq(ue) [illegible] lana succida involuta
in oleo de [illegible]. Et si ca(usa) e(st)
[illegible] grossa [illegible] R(ecipe) [illegible]
[illegible] sulfuris [illegible] (et) bulliant
i(n) oleo (et) [illegible]
collu(m) involvat(ur). Dein(de) [illegible]

venire ad angustiam gargarise
aqua decoctionis fenugreci se. lini
vuarum pass. mundi. altercill' se
mitatis psilii. incidis tartaris liquiricie
mel et si causa est ca. addat' zuc-
caro et viol' et mentis. et si ca. est
fra. non op3 addere nisi mel. Et
Dic ali viol' buud catiura fruncti
dalbrei infirmantur istis eni ma
turat et rumpit siue ante siue
est applicatum et mod' empl'
a quorum mod applicare sic gargar-
isando siue alio modo pogi autem
apa venit ad maturatom cu pa-
tiet gargariset aqua mell' dma-
cid decoctione caricarum et similium
a scindil' a appreat ad digitos et
vngue aut cum ferro et cum ruptu
fuerit garg. vinet oxiomel cum
vino Et si ma est multum gossa
addat' porro ini et Cinamomi
Et maps alia aut q valent a
tota spe sic dicit ingred ured sp
stercus pueri dna et stercus pueri
et stercus canis comedentis ossa
et stercus lupi Ista eni dnt alh
prulud desiccatur sup rasti et
deni pulucisari et oro trans
flari aut deroquat i oxomelle
et sic gargarisma Aut est q sit
virgo strangulat cum filo et ex
trahitur collus q multum vz ista
tempora no sunt aptus Et
alia omnia que dicta sunt frequent' et
ista valent in squinantia et i apri'bus
suffocantis et i aristu et silibus
accipiat' spongia parua et ligat'
cum forti filo et transglutiat et su
bito extrahat' cu possit fi de lardo
In ultima aut de parte appa-
rula ut possit respirare et ad ne
ccessitate est compertum esse solidetur
i intror istorum apacid no oz ee
mens negligens nec sopnolentus
eo quod a acutissima Et clari
vnd q squinantia pt transferri

de mlia sicut plenties lito
raro Cum squinantia est morbus
bius natoris et mlia fat longa
morbus et ca hoc mlia non est
huioscemodi bene curabilis nec bene
penetrabilis et ideo raro fit psi-
bili est sicut n. Et communi dicit via
cione sed impagle accidit pdiffi
cile no de est q squinantia fit ut plu
nius de sim' et pos de sta. et
pos de cr. et raro de mlia Et
huius hoc nos q ut plimus fit
per viam remmansim et per viam de
rivacionis et io fit subito tardius
aut fit per viam congestionis et
per ascensum vapore ab inferio
re talia tarde aggregat' et tarde
ascendunt Squinantia aut fit
subito Et non est ex sa l. or. ad
mat' pn sed q ad squinantia se'
fe. omnia et io dicitur est quia
licz ista membra no sunt nobilia
deseruiunt tn membris nobili
bus et ita e2 debilez ostonem Et quia
ista ouinm sz q fe. sequi squi
nancie tanto deterior per dispositio
nem cerebri Et in oi squinatia
competat lac quod absterg' mund
ficat et maturat nisi quod ceca
de fe. q timp. Cum q3 de q
miter est io sz q ad squinantia
sequi' eductio oculorum per colli
gantia quod est tracheza ad
lacertos oculorum et tunc quod sequit'
est eductio lingue et o q magis
apatis in radice lingue cu q
debemus intelligere est q i omni
specie squinancie competunt
repercussiua Et si dicat' nisi
intencio nra ad membra nobilia
dico q no q multa membra
sunt in me et dispartiunt' multas
partes et figura per multa membra
sz si est collecta in vno Et ad
hoc ista membra no sunt emunc
toria sicut sunt asselle et inguina

et° quia in principio non habet talia
materia ista materia et adhuc quia corpore
membri nobilissimi impeditur
omnibus igitur propter ea qui in signum
sunt competentes expertissima alii
possunt constringere experientia sufficere
non sit de paruis nisi quasi decoctio
infra malvas quod in diallago psillii
et electuaria cura cum aliis licet
sint sicca et viscosa per maturi
tate et ruge pro tanto que fieri
unt alia addere et tamen et fermentum
et maturent et prorumpant Et si
sapo mollis ...at albus tanto
melius si prius accipe saponem duplex
album ultimatum et misce cum
oleo laurino et erit molle et
album

De passionibus uvule

Uva habet quinque iuvamenta
primum quod preservat a frigido
et pulvere quod non vadat ad pul
monem Secundum est quod alterat ibi aer
et calidum et frigidum antequam vadat ad
pulmonem et cor Tertium est quod dirigit
ad inferiores vocem et ideo stant qui se
cant uvulam sic deguttant fistu
lationes quod faciunt fistule Quartum iu
vamentum est quod quando homo ... stat quod
nec aer ingrediatur ad stomachum
et quod homo comedit stat quod
non ... ubi et potus
vadant ad pectus et ideo non est bo
num comedere et loqui simul Quintum est quod
prohibet ne materia ... descendat
subito ad pectus et stomachum quia
ibi repellitur cum secatur et ideo quia
... uvula amisit ista quinque
iuvamenta et pro tanto non possunt pati
nec ... frigus nec sitim unde le
gitur de ... a qua ... et ideo
ut plurimum passi moriuntur
Caveat igitur sibi quilibet insciens facere
incidi uvulam ut melius cantet
quia sine dubio cum inscius dolebit
passionibus ... fiunt corpori vi
gilare in ... vel aliis ...
et cadit infra et impedit vocem
et anhelitus aliquando aut apparet et in
moderata valde sufficiat ad sui
apparitionem et sicut apparet uvula recta
et duo amigdala quasi cadere
lingue Hec sciunt plus ... nisi
sicut dictum est de signo medicorum Signa
ista est si est casus in potius Prognostica
... ... et ...
... et rubente tumida est ista
... est quia ... primo qui
tumentis et de nimio fluxu qui
non possit constringi Secundum quia si non
fuit maturum ... accidit magnus
dolor Et ideo tunc humores et
magnifica apparet Tertium quia si amet
tatur apparet ... sub ... uvule amittit
quinque iuvamenta que habet naturaliter
Quartum si materia vadat ad pulmonem
tumendi est de ptisi a ... et ...
Quintum quia si vadit ad stomachum ...
est quod causat ibi ... vigilare
... Curatio est casus sic in ista uvula
In primis igitur fiat clistere ... et
ventrem purgans et similia que
dicta sunt superius ... ...
... aut ... repercutientibus
... cum diamoron et aqua ... ad
decoquitur in aqua galle ... psidia
et ponatur ibi modicum aceti et ...
... et si causa est sicca ad ...
alumen ... et sal ...
... et mel et si ... stiptica ...
... alia talia aparata fuerit non
indurata mollificetur sic Recipe
psillii drachmas ... arab ...
... ... in ...
... ... psillium et
... in ... in aqua calida et
... et isto ... uti multis
modis sine ... ... primo quod
... ... indurat ...

cu pluma aut quod iste in collagiod
bulliant in aqua ca. et fiat gar
garisma aut desiccent et fiat pl.
et sufflet Item usque ad locum post
dissolvatur sic bulliat ysopus et
radix lilii i. oximell squill et fiat
gargarisma et ad hoc bulliat
succus agrimonie et centauree i. oleo
laurino et intingatur lana succi
da et involvatur collum et si fuerit ca
sua uvule cum fe. gargarizet
dyaureon cum aqua ca. et bulliat
eo mirtilli Conmat galle
i. aqua i. aqua cum aceto et fiat gargarisma
Et si est sine fe. et calore addamus
istis sal assum et sal ar. et galla
inuista Et fiat gargarisma i. pulv.
aut fiat ill. illinitio cum pluma
et involvatur collum lana succi
da cum oleo de camo. et fricetur
caput et claudantur commissure
partis anterioris cum thure et
spere fluet oleo a cemnate et
adhibeantur quantum sic stet
et indicatio ubi et potus licet non
possit deglutire desiccare igitur hu
miditates scilicet sicca ipsius uvule
quorum enim erit proclive ad infrisiorem
igitur uvule remanet que uvula
gracilis est versus radicem scilicet
in palato superiori et est grossa
inferius et non est rubea sed vergit
ad quandam albedinem et liuore
mortificatum et virid sig marum
et corpus est mortificatum et est tanta
grossities quod timendum est de suf
focatione tunc si aliquis habeat
incidendum quod incidenda est co
gemmat igitur lingua et uvula
ad forcipibus incidatur scilicet quando
augmentatur est prima nam que
si abscinderetur prima quantum non haberet
inmaniter Et si i. magis magnum
nocumentum medicus igitur desiccare
vel per ho pt hec firmum tenetur
illius cum quibus abscinditur debet
Primo modo potest abscindi per hunc modum
Recipe assis fetide arsenici vitrioli sal
ar. atramenti ana et fiat pille
cum aceto squille et ungentum cum
aliquo instro quod potest applicari
uvule per unam horam et cum incipit
denigrari jam sufficiat quod infra
tres dies cadet Secundo modo sic opa
mur Restrancator generat
uvula ad stomenti pte illa i. quando
maior est manicando et cos amices
et sanguin. Tertio sic attractio
cum ferro et ponatur in igne donec
candeat et tantum sit loco si acus
transeat per calamum de ferro ne
possit victime ledantur Et acus
sit sic figurata quod possit applicari
ergo nunc aut deinde tenere patiens
os apertum ut sanguis et sanies
fluant ad exteriora Et si fluerit
ad pectus quod indicaverit cum tussi
Et si ad stomachum fiat ad vomitum
aut secessum post hoc aut gargari
setur ista decoctio Recipe ysopi
liquiritie capillorum veneris ana. ordei decoc
quitur in oxomelle et tunc accipe
duas partes huius decoctionis et tertiam
oximell. dimitte et fiat gargaris
ma et frequenter Si aut vellemus
abscindere capud quod est in amigdal
geneibus in radice lingue tunc
teneatur cum unco et est cavendum quod
non auferatur ea pellicula quod pi
calum et amittere loquelam Salinas
Clarius item quod uvula magis
declinat ad viam anhelitus quam ad
viam cibi eo ideo est ut fluet plus
a nocumentis quam membra pectoris non
habent aliud scalmi per quod possit
mundificari scilicet tracea Et stomachus
potest mundificari per superiorem et inferiorem
Reservanda i. hec est uvula

ne absorbeatur quia quod ea amisit per lesionem
vocale amisit. Secundo nota quod via an-
helitus scilicet trachea arteria decli-
nat magis versus partem anteriorem
Et via cibi scilicet meri declinat
magis versus partem posteriorem et est
ideo quia pectus declinat magis
anterius et spondilia posterius que operiunt
quod meatus utriusque declinaret versus
partes suas. Tertio ideo est quia anhelitus
est magis necessarius quam cibus et ideo
oportuit quod via sua esset rectior
Item est antiquior via quam via cibi est
magis tortuosa et quia non est ita nota
confusione scilicet collata. Quarto nota quod via
cibi est magis dilatabilis quam via
anhelitus quia subtilior est. Sed illa que
transeunt per tracheam et pro tanto
fuit cartilaginosa. Sed illa autem que
transeunt per meri sunt grossiora et
aliquando est transglutire magnum bolum
quare illa fuit multum dilatabilis
aliud sequeretur suffocatio. Quinto considerandum
quod ea que ascendunt a stomacho magis
nocent sunt vocibus scilicet meri quam illa
que ascendunt a pectore nocent
sunt vocibus vel tracheae. Ratio est
duplex. Primo ea que ascendunt a stomacho
sunt magis indigesta et acuta et
ideo corrodunt meri et magis passibile
Illa autem que ascendunt a pectore
sunt subtiliora et magis digesta
et trachea non est ita passibilis quia
sit dura et nervosa cartilaginosa.
Sexto nota quod trachea dilatatur
et magnificatur valde ex tempore pu-
bescendi quare immutatur vox valde
dato quod non corrigat. Sed si fiat ita
infestinus immutatur ad totum molestiam
sicut ad angustiam qui vox immu-
tatur valde propter latitudinem et stric-
turam et propter caliditatem et frigiditatem
et propter [illegible] fortem et debilem. Septimo
nota quod si radix [illegible] esset grossa
et caput [illegible] tunc non esset ita
timendum de suffocatione quia via ita

non clauderetur et ideo non oportet timere suffocationem
sed quando radix cadit grossities secundum totam partem
ad caput suum tunc cadit et opilat
et impedit vias et tunc propter hoc respi-
rationis est insidendum alias non

De raucedine et fluctuatione vocis

Vox est nobilissima actio vo-
luntaria et nobilissima actio
animae procedens scilicet ex mo-
tu cognitionis et deliberationis. Et
sicut dicit Avicenna quod loquitur secundo libro suo de voce
causa autem vocis est quando aer a pul-
mone transiens per tracheam arteriam
percutiens cartilaginem epiglotti
percutitur. Ad aut vocem est in epiglotto
quando venit aer ex locis amplis
ad loca stricta. Causa autem effi-
ciens est virtus motiva lacertorum
pectoris et epiglotti dilatantium
et constringentium. Causa formalis et quasi
est [illegible] tremens aeris sicut di-
gitus tremens [illegible] fistula
in formatione vocis [illegible] est quasi
et alia sicut instrumenta sicut lingua
palatum dentes et labia et cetera.
Causa finalis est expressio concep-
tuum id est demonstratio [illegible] vox est nobilissima
actio hominis autem actio adiungitur [illegible]
[illegible] actio sicut aliis actionibus
quibus vox aut aufertur aut minoratur
aut corrumpitur. Aufertur ut in cessan-
tibus. Minoratur cum aliquis lo-
quitur cum difficultate et interrupte
sicut patet in raucedine et voce tremula
et parva et aspera et cetera quorum
[illegible] morbi sicut effectus complexus et
communes. Cause corrupte
vocis aut proveniunt a causa extrinseca
aut intrinseca. Extrinseca sicut est frigus
pulmonis ventus borealis aut ventus
subitus post australem et est coitus
multa vel pulsare clamare [illegible]
[illegible] et provenit ex debilitate
[illegible] sicut in decrepitis et pueris
et convalescentibus et mulieribus

7 desiccat desiccosis 7 silibs 7 quint
ex ex cau 7 percussione 7 lesione
colli 7 nuche 7 spondilium et
humorum procedencium ex cau 7 bre
uis ex nocumento om[n]i[um] illorum q[ue]
seruiu[n]t ad informacionem vocis Et
aut sit ex causis extrinsecis que
accidit corrupcio 7 nocumentum i[n] vo
ce per nocumenta recepta 7 colli
7 nuche 7 pectoris 7 stomachi et
omnium membrorum quorum est
pulmo trachea epiglotis uvula
lingua palatum superius et ipsum
et dentes et labia et venit spe
cialis raucedo per nocumentum la
certorum dilatancium epiglotum
sicut in libro de voce 7 spiritu
7 vox est cura i[n] voce que mala
q[uod] eorum ca. fri. sic. hu. Sig[na]

Signa sunt satis manifesta per lesiorem
membrorum quia si a causis exteriores
desterunt per iudicia pacientis et
assistencium 7 similium 7 si fuit
a capite e[st] cu[m] diminucione aliorum
sensuum 7 capitis gravitate 7 si
a collo desterunt ex dislocacione
7 dolore Et si a stomacho desterunt ex
gravitate stomachi Et si a pectore similiter
Et si ex ore desterunt per nocumenta
illarum parcium Et si ex epiglote
desterunt ex operacione aliorum Et
si ex calido vox e[st] magna Et
si ex frigido vox est parva Et si
ex sicco vox est aspera Et ex hu
mido si humiditas e[st] magna que
causat raucedo Et si maior
tunc causat vocem tremula 7 si
maxima tunc aufert vocem sicut i[n] palesi
lingue 7 membrorum coralium Et cor
rumpit vocem per spasmum e[st] plenitudine
7 i[n]anicione et similium sicut igitur
fortitudine et debilitate ... sicut ho
adveniunt diversa accidencia voce ad
ablacionem aut mutacionem de voce

Pronosticacio Corrupcio vocis
per nocumentum nuche colle spondilium
7 nervorum dilatancium forms no
cumentis q[uia] veniunt a parte posteriori
sicut est dislocacio 7 casus 7 percus
sio vix aut nunquam curatur nisi
est valde novella raucedo
per ... ne incipit curorum Rau
cedo ex reumate nunquam curatur nisi
prius reumata curetur aut aliquando
est reumato 7 rauco 7 ploratur
vix aut aut numquam curatur

Curacio Curacio si sit rauco perveni
in cum raucedine primum sit ficus
sicce et dicit assari donec incipiat
sudare 7 statim comedi sicut ex
caulis siue ficus sive suba siue
brodium vel per modum electuarium vel getti
... e pedes ... et pedes ca
pit Si aut raucedo seu vocis
diminucio venit per labores 7 clamores
et vociferatores aut per nimiam
siccitate tunc istud operantur sicut
vitella ovorum tremulorum lac
butirum siue sale ... applicatur
oleum vel olium 7 ... amigdalis
olium amigdalium dulcium siue cru
siue ex applicarum 7 ut est bal
neum de aquis ... 7 pe
nidia vice passe mundate
festina pince pistus siquis mosi
torentes de aquis ... vel
cella et ... sorbilia ... malo
granatum dulce 7 decoquitur ...
prunnas 7 removeantur cortex
7 deliquium recat 7 colet 7 colate
addatur penidis zucare 7 sorbeatur
... est sompnus 7 quies
7 consimilia humectancia corpus
Et aut mutacio vocis fuit per ca
lore si corpus e[st] plenitudine
per scola Et si colera abundat
purgetur cum cassia 7 manna
et utatur dyapenidie zucare ro
sacea dyadragagantia frigidum dyapen
dion seu speciebus calidis 7 utatur
cannulis et penidijs 7 cucurbita
7 melonibus 7 portulaca 7 ordeo

7 lacte

et lacte amigdalarum et sirupo fiat. G.
autem vox immutetur ex causa frig
ida, cum dyaireos, dyaysopo, dyaca
lamento, origano, calamento et sirupo
Nunc autem de raucedine specialiter
dicamus. Et est raucedo quae venit
ex humido et est frequentior adveniens
quam aliae vocum immutationes, ideo latius
circa diligentius prosequimur et
quia plurimum venit cum reuma, ideo
in primis suffumigetur caput cum ni
gella et sarcocolla cum melio et
sale asso et teneat istas pillulas
in ore. Rx storacis calamite ana ʒ
masticis, ternis, ligni [illegible] uvarum
passarum mundatarum, dragaganti, gummi
arabici et fiant pillulae et conficiantur cum
ydromelle, teneantur continuo vel
rubebit die et nocte mane et sero
si vero materia sicut si esset ludus pue
rorum et mingat palmitatis tibi et
petrus et omnes sublimitas et vi
nulite et vite omne balneum
et fomentationes et vitet omnia salsa
et acuta et acetosa et si est ubi com
gat uti roc [illegible] addat sp
lenitiva sicut sunt uvae passae
dactili ficus siccae prunae et similia
Item utatur isto medicamine Rx ʒ ij
dari piperis longi cubebarum plus
calamenti ana ʒ i fructuum uvarum
passarum mundatarum abarell prunarum
sebestenarum ana ʒ ij pulverisanda
pulverisentur et conquassanda conquassentur
et fortissime misceantur cum mo
dico mellis super ignem cali
dum diu agitando et sit confectum
quo utatur frequenter in die lam
bendo et istud medicamine re
peri valde bonum. Aliquando propter
indigestam materiam frigidam et humidam vel humorum
modo et [illegible] in passione pec
toris de causa frigida et humida sicut
in raucedine et asmate et tussi
Rx radicis yreos lilii squillae ysopi
origani calamenti ana ʒ ij sebe

lios, zinziberis, cardamomi, uvarum pas
sarum mundatarum abarell sebestenarum pi
nearum mundatarum [illegible] dactilorum pinguium
amigdalarum dulcium iuiube sebesten
ana ʒ i mellis lb i sive succi lb i
et si materia digesta purgetur sic Rx
yera pigra ʒ iij yeralogodion ʒ ij
boelli pulpe colloquintidae ana ʒ vj
misceantur et fiant pillulae. Item gargar
yset quotidie oximel agitatum
cum oximelle squillitico et quod desitas
particularium multa valde ideo
addunt ista medicamina sub
iungamus quae multum valent in passionibus
pectoris de causa frigida et humida sicut
dictum est de medicamine praedictum
et ideo fere ista multa explicabuntur
primo de asmate seu difficultate
anhelitus et secundo de tussi. Dicitur
materia sit frigida et humida sic dicitur
de medicamine praedictum primo
de toile. Rx tertium genere piperis
cubebarum cinamomi ana ana
ʒ i sive zinziberis seminis anisi
pinearum mundatarum amigdalarum dulcium
liquiritiae mundatarum uvarum pas
sarum mundatarum abarell iuiube sebesten
ana ʒ i conficiantur cum melle et
leni igne coquantur et sit confectum
sicut decet et sumatur lambendo
Item 2um medicamen quod valet in materia
frigida et humida tussi. Rx adde
storacis calamitae masticis
thuris ana ʒ i dragaganti gummi arabici
infusorum in ydromelle, [illegible]
liquiritiae mundatarum uvarum passarum mundatarum
abarell [illegible] ana ʒ i conficiantur
cum ydromelle et fiant pillulae
et teneantur in ore. Item 3um medi
camen [illegible] olibani ʒ i pul
verisentur et sumantur ad eius for
tis [illegible] vel pulvis calamenti
cum [illegible] vel eius [illegible] galli
antiqui cocti cum polipodio aniso
et ysopo et uvis passis mundatis. Item
[illegible] medicamine quod valet [illegible]

desiccando cum materia est multe humiditatis
et non fuerit aliqua alia via exponatur
cubebe nuce costi aristologie rotunde
sisileos mastic ana ʒ i. resine
sulfuris citrini ana scrupulum ana ʒ ss
Conficiantur cum sepo hircino et
vitelli ovorum et fiant trocisci et de
siccentur in umbra et cum uti vo
lueris ponatur unus super carbones
et recipiat fumum ore aperto Et
si de ista sunt fumigationes guttur
asperat. gargarismus fiat frequenter de ro
mel et utatur unctionibus pessariis dactil
et fistucis Cibus autem farinacius
sit iste. farina tritici cocta in succo
de fabarum ciceris et fenugreci et lu
pinorum et ciceris et colatura furfuris
et amigdalarum et similia horum est frumentum
grossum confractum et quodlibet istorum
sit coctum cum lacte amigdalarum vel cum
lacte caprino aut cum brodio carnium
si autem raucedo fuerit ex capite
utatur vino dulci et assis et sic
dicitur est et si fuerit de vena et aliis
curetur illa prius Et si fuerit de ma
la complexione ca. sine materia utatur
iste pillule que valent contra siti
et ardore et asperitate et siccitate
et similibus Recipe psillium se. citoniorum
dragaganti fiat musillago cum aqua
dulci et exprimatur per pannum tenu
em et recipe medium scrupulum se. lactuce portul
lace medium ipsius al. candi pe
nidiarum vinale passare medium avellanarum
et conficiantur cum predicta musilla
gine et fiant pillule parve aliquantulum
compresse et teneantur sub lingua
et frontibus valent etiam ad dige
rendum et alterandum materiam calidam et
quia possessio est ... et ita valet
in ea .. **Clarificatio** vocis
quia humiditas reparat et expedit
faciunt vocem claram et lenem sed si
excedat facit raucam Unde siccitas
liquiditas cum excedit facit vocem
magnam et scabiosam et siccitas

asperam et durum exsiccatas tre
mula ita humiditas propter rem
raucam et raucedo non fiat propter
nisi ex humido superfluo in largo
modo arripiens raucedinem vero
vocis asperitatem grossitatem et ...
ex humiditate aut siccitate
cum vadat epiglotum relaxat
et mollificat nervos et lacertos
epiglotti propter dilatatores et ita
causat raucedinem Intendas igitur
consumere de illa humiditate
superflua cum applicatione in corp
oris naturalis sicut est aer siccus
sive per naturam sed artificialem et ergo
In debemus mittere curam raucedinis
humiditas est superflua mundificata
debita causat raucedinem sed
humiditas ab extra lenitudo et
desiccativa quando curat et cum
hoc abstergendo sicut est ... (?)
quod ... et similia humiditas
igitur minorem inducit asperitatem
elevando unam partem super aliam
et removet soliditatem naturalem
mollificando et ideo reddit vocem
resplendentem et raucedinem humiditas
excellens potissime quia est assotina
et mundificativa et cum lenit
et mundificat et clarificat et
planat et facit ad hoc ut aer il
lidatur et ideo campana que est intus
aquam habens melius sonat Item debemus
mittere quod licet humiditas reddit
vocem raucam non tamen propter hoc siccitas
non clarificat sicut reddit vocem
asperam cum excedit et ideo in curatione
raucedinis cum siccitas apponatur
humiditas lenificativa Siccitas
autem temperata reddit vocem sonoram
quia aer transit et et tenebras
noctis igitur sicut in exercitu et sic
tubicinatores prohibent aquam
in tubis et non humidum superfluum
et ideo nichil cum liquido fiat
intentio compleniendo vasum est

sincopa propter nimiam humiditatem que
acquiritur. Secundo modo quia quandoque accidit
raucedo ex nimia humiditate
sanguinea vel potest tunc competere
flebotomia sed qui fiat in a° casu non
[illegible] flebotomia [illegible] et ita ideo
propter causam raucitatem. Tertio modo quia si
[illegible] ampliat [illegible]
[illegible] esca potest [illegible] qui [illegible]
ca. [illegible] cali [illegible] et
[illegible] et fiat adhoc quod ma
calefiat et digerat [illegible]
mat in [illegible] Sectionem
quia [illegible] qui alta voce loquuntur
et homines qui fatigant se in loquendo
et vociferando frequenter incurrunt
raucedinem quia [illegible] laboris [illegible]
dolorem et calorem et ita [illegible] humi
dita aquosa ad epiglotum et
cannam in omni morbo diligenter con
siderentur [illegible] et cum consilio abscon
dantur. Sectio. Adverte quod calidum [illegible]
desiccat humectat [illegible] sed [illegible]
[illegible] liquefaciendo dissol
vendo liquefaciendo in ma para
[illegible] aut humectant constringendo
[illegible] desiccat
conglutinando congelando induando
perforando et cum hoc aliquando
quia [illegible] mala complexio et ordo
[illegible] digestiue [illegible]
corpus et desiccat vel solum error
[illegible] assimilative [illegible] et [illegible]la
de morbo [illegible]
modo [illegible] desiccare non est [illegible]
[illegible] effectum sed a di
versis agentibus [illegible]
[illegible] et [illegible] De tussi

Tussis est motus virtutis
naturalis expulsive suf
[illegible] et [illegible] ani
male sensibile et motivum et est
motus [illegible] dispositionem naturalem [illegible] spiri
tualia [illegible] ad expellendum noci
va. Intellige quod [illegible]
est motus [illegible] naturalis [illegible] morbi

et ideo tussis in pectore est motus
[illegible] et non morbi. Modus autem est
iste [illegible] aliquid nocumentum accidit
canne et canalibus pulmonis
tunc [illegible] anima [illegible]
illud nocumentum et [illegible] expulsi
vam naturalem et naturalibus [illegible] et [illegible]
[illegible] velamina
et [illegible] fieri i[illegible]
[illegible] nel [illegible] intendunt
[illegible] suppleri erat in canna et canalibus
cum aere et cum impetu expellit
ad exteriora vel expellere conatur
et [illegible] conatus et motus appellatur
tussis. Causa autem huius motus potest esse
omne illud quod in canna et ca
nalibus pulmonis inducit no
cumentum. Ista sunt quod ab exterioribus
et quedam ab interioribus si ab ex
[illegible] pulvis et [illegible] accessus
aut acutus vel salsus aut ventosus
vel importune sumptus inducens
[illegible] offendiculum. Aer corruptus
et [illegible] pestilentialis et similia. Si
ab interius sicut [illegible] aliquis
descendens a capite [illegible] ca
nnam et canales [illegible]
[illegible] et a [illegible] mali fumi
[illegible] ad canales [illegible]
spiritualia [illegible] et ab [illegible]
[illegible] a splene [illegible] autem fiunt
propter [illegible] pectoris
tunc autem hoc est propter malam complexio
nem [illegible] simplicem [illegible]
aut cum materia aut sine materia [illegible] est
sanguis [illegible] aut [illegible]
[illegible] autem propter [illegible]
propter apostema pectoris [illegible] est pleuresis
peripleumonia vel [illegible]
aut aquositas aut [illegible] et
similia. Signa. [illegible] autem
[illegible]
aut propter [illegible] manifestatio [illegible]
[illegible] aut [illegible] capitis
[illegible] capitis
et sputum vel [illegible] et quod [illegible]

aliquid dividere ad cana na Signa aut
stomachi sunt dolor loci et alia que signum
passiones stomachi que dicentur suo loco
Signa a capite et aliorum membrorum
inferiorum significat dolores istorum
locorum et gravedinem et signa suarum
passionum que dicentur suo loco Si
aut fuerint a pectore apta et fami
liam habent sua signa que exponentur
suo loco Si aut fuerit per malas
complexiones tunc si a caliditate est i ca
est cum calore et punctura et quia
leditur a calidis et iuvatur a frigidis
Et si a frigiditate sunt signa contraria
Et si a siccitate cum privatione sputi
et asperitate et ariditate Et ab
humiditate est cum quadam lenitate
seu humiditate et cum quadam molli
ficatione Et si per sanguinem est sputum
rubeum cum dulcedine oris et aliis sig
nis sanguinis et si colera est quod expu
itur citrinum cum siti et amaritudine
et aliis signis colere et si est a flegmate
est cum acetositate humida et sputo
multo et ita de aliis signis flegmatis
et si a melancolia est cum acetositate
stipticitate et sputum vergit ad livorem
et grossitiem Et inferius quod sputum renu
itur vel tussitur est sicca aut parum
et nihil egreditur et quod fit ab aliqua
malaria complexione sine materia et perussie
a sicca aut que fit tussis per con
pressionem diafragmatis et spiritualium
sive ab intus aut per stomachum et epar
aut splenem aut matricem aut
externis sicut consuebant confessio
aut aliquis frater aeris constringens
ad angustiam et similia 3a tamen potest
esse grossities a ventositas materie
non habentis exitum Et potest esse
nimia subtilitas quod refugit natura
quod eam apprehendere non potest ut que
aquosa subtilis 4a tamen potest esse
virtutis debilitas non potentis expellere
materiam et est pessimum signum et quia per
cognitionem pronosticationis de procedere

oportet nos debemus pronosticare Pro
nosticatio Tussis in ydropi
cis veniens per ydropis molestia et tussis
in senibus et decrepitis si diu du
raverit molesta Tussis autem media
et diu perseverans mala quia ducit
ad ptisim et ethicam et ruptionem
canarum vene in pectore et ad
sputum sanguinis et saniei Que
tussis cum tenui mala potest esse
si diu duraverit Quia tussis in
teminate mala potest esse si diu
duraverit Quia tussis a sompno
aufert mala Quia tussis est cum
angustia et molestatione et cum
multis conatibus et eductione et ru
bedine vultus et ad modum ex
pulsione malo frequenter eam
inducit rupturam et in se ante
sit mortem Quia tussis cum modico
conatu et allevatione et
multa et velocio expulsione
et sine labore et sanguinem optima
et salubris quia sit fortitudo
virtutis membrorum spiritualium pectoris et
eductionem materie convenientem fuit et
obediencia eius ad exitum Et quod
paciatur febrem et tussis propter febrem cessat
et tussis remanet Signum est
tendiui Si quis paciatur tussi
humida et cessat subito cum graui
ditate in pectore et ventre
sit futurum febrem putrida et ulceracio
pulmonis Quia eam materia co
nota propter tussim et non licet exitum
videre debilis ex parte materie est
quod suffocat et ducit ad extremum
tussis pueros in se nec quod sine
habens visis cum dei auxilio ad
causam accedamus **Curatio**
In primis ordinetur aer quod illud
non possumus effugere Aer igitur
semper convenit cum morbi et sine na
turale habere non potest per tempora
anni aut dispositionem loci artificialiter
acquiramus ut eius frigus et sicci

humiditas obviet et calor et transire
aer epidimialis vel corruptus
quorum modus fuit sicut dictum est in materia
de epidimialibus. Sit igitur aer
mundus et purus iuxta quemcumque
complexionem. Cibus sit subtilis
et facilis digestionis et generans cum quantitate
et ordine et genus et morbi continua
consuetudo et complexio et etas conveniat
tamen quia morbo longo indiget
quietius et certa dieta similibus in
motu competit repletis et rasura
in animis semper regimen competit
ut plurimum nisi in materia contraria fiat
ut repletione corporis ubi competit
vigilie in pluribus exercitium aut gravi-
tas competit repletis. Contra mundi-
ficato et omnia similia accidentia
aut anime in frigidis competit ira
et calefactio tota et gaudium
et leticia balneum competit in decli-
natione corpore mundificato et cum
materia et parum eciam non competit
nisi in declinatione. De curatione
igitur et preservatione quod abstineat ab
omnibus causis naturalibus infrigidantibus
et his que a principio capituli dicta sunt
quia non oportet reperere. Sed hiis visis
in generali ad curam magis par-
ticularem accedamus et cum autem nos
diversimode procedere secundum diversitatem
causarum ponamus igitur quod causa sit ca-
lida quod remaneat a capite et ad centrum.
In primis suffumigetur caput per hunc
modum. Recipe rosarum, sic. cum. elebori
aut sandali ana ʒ j, camphore ∋ j, liquiricie
ana ʒ j, ramo mellilotorum ana ʒ
j et s. temperentur in aqua bullienti et
recipiat fumum per os et per nares
capite cooperto donec sudet
fronti in capite et postea fumigetur
cum quemcumque complexione
semper teneat eciam pillulas in ore.
Recipe dragaganti infusi in succo ulcerum
vel accurata passarum mundarum
alias avellanas mundas succi liquiricie

ana ʒ j s. se spinetus al. ʒ s. psillii
cum succo ro. pollice ad materia aliqua
non ingrossata fuit et medicina
mandantibus fuit confortata fiat
floris si corde et pectore tractari
adhuc remaneat materia digeratur
sic. Recipe capilli ve. re. ana in lacte
ana ʒ ij. minor se fiat mundi se-
minis vel caricarum prunorum
mundorum liquiricie mundi se spinetus al.
ana ʒ j, avellanas ʒ ij, jujube lb j,
se succo lb j ʒ s. Recipe florum borag.,
florum viol. vel liquiricie mundi
ana ʒ ij, prunorum lb. s. decoctio
et in decoctione bulliat in sacculo
masticis dyadragantum ana ∋ j et colentur
et colatura resolvatur cassie fistule
mundi et tamarindorum ana ʒ j. Detur
in aurora. Sed sumatur ista electuaria. Recipe
dyapenidion ʒ j, dyadragagantum frigidum
dyapenidion sive cinnamomo
zuccarum viol. ana ʒ iiij, dyarodon
ʒ s. ß misceantur et sic fiunt ferri
cum addita dicta eiusdem
resumptivis et balneis et similibus
que dicentur in ethica et ungatur
unguento resumptivo quod valet
ptisicis et consumptis. Recipe minoris
semina frigida mundi succi liquiricie
mundi dragagantum gummi arabici infusorum
candi penidiarum se. malve ana ʒ j.
medulle cum et anseris butiri
sine sale axungie por. re.
olei viol. et cere albe quantum sufficit
et fiat unguentum et ungatur gula
et pectus et collum et dorsum. Si autem
fuit de mala complexione tantum sola
alteracio sufficiunt et si fuit
cum plenitudine de pillola de empimanto
vero dicitur similiter. Si autem
fuit in causa mala vero per se
frigida et fuit sola sufficiunt alte-
ratione aut sola remoto articulo
Si autem fuit cum materia et sit
cum recente incipe primo tenuia
quia fere materia et pauci cum

Suffumigetur in eodem modo sed dominum
est in reumate supponitur. Recipe mastices
thuris ladani ana ʒ i et ʒ s ramo-
rum balsami ligni eius ana ʒ i ʒ s
bulliat in aqua et recipiat fumum
vel de ysopo vel ambra fiat fumum
et odoret vel de ysopo vel alipta
muscata et recipe pillule vel
ydromelle et teneat in ore. Et si
fuerit nimis delicatus ammoniaca
nucta et ponatur loco eius ratione
eius passe vel abarille sane
lavatur caput vel sale et milio calefacto
aut igne digeratur materia plurimi
modi. Recipe eadem yreos ysopi sa-
nandi origani calamenti for
pilli capilli ve-ve ana ʒ iii
ceraci ligni vel inbebe pinearum
vel feniculi ana ʒ i mellis et
zuccare q. s. fiat sirupus et si fuerit
senex et flegmaticus et tussis multum
durat et quod non fuerit nimis
delicatus addatur bona quantitas
prassii et fiat sirupus et sumatur mane
et sero. Item advertendum est quod
omnia que dantur super virtutem spi-
ritualium debent multum teneri
in ore ad modum dragaganti. Purgetur sic
recipe pigre ʒ s pulpe coloquintide
mastices bdellii ligni aloes ana
ʒ s conficiantur cum ydromelle
et fiat pillule vel fiat flebotomia de
agarico et turbith cum electuario
frequenter audivimus et audietis
et sic materia nimis addatur in digestivo
epithimum et sene et cuscute
et purgetur ad diasene et dya-
boraginis et yera ... Raro tamen ac-
cidit de melancolia sicut sanguinea
raro accidit in qua sufficit
flebotomia cum dieta infrigidativa
Et quia frequentius accidit tussis
de materia flegmatica sic in flegmati-
cis et senibus et in montibus et ...
...regionibus frigidis ideo de ea
magis aliquid tractare proposui

purgatorium igitur et ana vera est
electuarium. Recipe dyaireos dyaysopi
dyacalamenti ana ʒ i ʒ s si debi-
litatus non fuerit addantur dyaprassii
ʒ ii mustrantur vel illa que po-
nuntur in sirupo preter mel et quomodo
supponuntur bulliri in oleo et coletur
et addatur cera rubea et fiat
unguentum et ungatur collum et pectus
ante et retro vel quod ...
in ultimo et vel melle quod sufficit
fiat ... quo utatur quomodo
et frequenter lambendo vel quod fiat
pillule et quod teneat in ore vel
quod corpore mundificato bulliat
in aqua et recipiat fumum. Et
aut fuerit tussis antiquata ita
quod auferat sompnum sibi et vi-
cinis sicut tunc vera illa confortatio
que dicetur infra tractatu de asmate
que fit de sulfure et arsenico et
assa fetida et multis aliis
vel suffumigando vel pillulas in
ore tenendo vel cum gargarizando
Caveatur tamen quod ista non fiant
in corpore manente ... in ...
... in ... magna et
quod in ... quod tamen multi
volunt sua ... in singulis
capitulis invenitur aliud receptio
est hec contra tussim antiquatam et que
non permittit homines dormire
corpore mundificato et quod non sit
nimis ... Recipe sulfuris
vivi nucis castorei piperis ni-
gri piperis lon- ... calamenti
... galbani ysopi
pulverisati ... ligni aloes
... ana ʒ iii mellis despumati
... et fiat ... et dentur
... iii pillule ad ...
... bonum aliud
... tussis ...
et quod ... et quod incurabilis
et cum ... et cum magno peri-
culo quod ... pulmonis et pectoris

corrumpant curetur tenuia plurimum
modum corpore mundificato radatur
caput et ungatur cum melle et
spongia pulverisata desuper spargatur
et postea ponatur super totum caput
capellus talis. Recipe stercoris colum-
bini nitri storacis calamite cas-
torei ana ʒ iii cere ʒ v terebentine
lb. v conficiantur cum oleo de mas-
tice et extendantur super aluta
factam ad modum almucie ut
bene toti capiti applicetur. Et si tussis
cum tenuitate humoris non curatur
fiat cauterium et commissura ca-
pitis anterioris et teneatur diu
apertum et mundificetur et curetur
sicut decet. Alia si tussis de humoribus
non curetur curet eam deus qui
scit. Si autem tussiculosus pauper
fuerit et tussis fuit de causa frigida
primum experimentum est quod teneat
aliquid [illegible] forte et frequenter et
statim curabitur. Recipe tale quod accipi-
atur pulvis calamenti et postea
in testa et aliquantulum calefiat
igni et ponatur in vino et utatur
eis mane et sero et meridie
[illegible] est quod accipiatur butirum et mel
et vitella ovorum ana ʒ iii pi-
peris ʒ v misceantur fortiter super igni
et utatur. Recipe quod utatur sulfure cum
oleo [illegible] et potissime si tussis
est multum humida. Item est istud
in tussi multum humida. Recipe dya-
[illegible] diapassi ana lb. v
misceantur cum [illegible] de prassio et
et melle simul mixtis et [illegible]
et utatur eo lambendo. Recipe [illegible]
super tussiculosis. Si autem tussis pro-
venit a [illegible] et [illegible] et aliis membris
curentur illa et ita curabitur tussis.
Si autem pueri [illegible] pueritias
abscondant in etate lactanti.
[illegible] autem provenit [illegible] lac
et [illegible] cum [illegible] infuso
et butiro sine sale et oleo [illegible]

simul mixtis [illegible] ponatur [illegible]
[illegible] infuso in [illegible] et
[illegible] commissura anterior [illegible]
cerebri cum amplo [illegible] de tenere
et storace calamita et si aliquid [illegible]
suppleat [illegible] diligens [illegible]. [illegible]
quod motus [illegible] expulsivus alius
est parte [illegible] naturalis [illegible]
et pulmone et [illegible] et fiat in toto
corpore. Alius est parte animalis
ut in motu progressivo. Alius est
compositus ex animali et naturali ut
[illegible] et [illegible] et tussi et [illegible]
[illegible] aliquid animalis [illegible]
[illegible] alius naturalis ut in [illegible]
consuetudinis [illegible] et [illegible]
[illegible] quod si in [illegible]
[illegible] et [illegible] mo-
[illegible] est. Si autem cum agrava-
cione et molestia fit propter [illegible] morbo
[illegible] quod tussis [illegible]
[illegible] curatur. Si autem
[illegible] consumptorum [illegible]
[illegible] non expectant [illegible]
et [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] desiccat [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
tussis ut plurimum venit de nocte
quam de die quia noctes sunt frigidiores et
clauduntur pori et ita aggravatur
[illegible] de die autem [illegible] et quia
in nocte magis [illegible].

De tussi puerorum

Si fuerit in etate lactanti [illegible] lac ca-
[illegible] recenti [illegible] et ponatur
parum de aqua et sorbeat vel sic
[illegible] [illegible] fortiter
et postea ponatur in ore pueri. Recipe
[illegible] de uvis passis [illegible]
[illegible] de [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] ut plu-
[illegible] et [illegible]
[illegible] caput de mas-
tice et [illegible] et [illegible]

De tussi pauperum

Si tussiculosus fuerit pauper

teneat frequenter anhelitum quousque ad
pugle et si non curetur sufficit igne
quoniam sunt omni pietate et nadbi
et si non curatur caveas ad pulverem
calamenti aut utatur pipere contrito
aut si non abhorreat amara
utatur prassio secundum eos medicamenta
vel trahitur ipso medicamine et
fol et summitates ysopi et silic
calamenti et eodem modo deligam et
serpilli et decoquitur in aqua et
coctum et colatum addatur modi-
cum mellis et illa aqua sorbeatur et
gargarizet et alia que fuerunt
abicata fortissime operatur et cum
melle sit conditum et isto condito die
et nocte lambendo utatur contra
passionem est quod pulvis sulfur
et accipiatur cum ovo sorbili et ista
omnia valent in causa frigida et humida
et quod parvi moveuntur frequenter
de hoc non nihil aliud dico sed
quia tussis est passio una composita
volo breviter textum particularem ubi
que valent contra tussim ista autem sunt que
valent in causa calida. decoctio secundum eos
modum sive exhibitionis mucillago
psillii et dragaganti et semina
frigida minuta maiora et mundata se-
mina et se ponentes al. lactuce
uvarum passe minuta cum cande
lactuce portulace melonum cucurbite
avenata decoctio amigdalarum
cerra tritici colatura amigdala sa-
ima tritici colatura frestinae capil-
lus ve. re. radix pencidia secundum
oleum rosaceum zizannia et nenufa
reum et alia similia et si causa fuit
frigida valent ista radix ireos
squille lilii ysopus sanicula
saturiuda origanum calamentum
serpillum capillus ve. re. dictamum
gariofilus crobus fenugrecum. sem. lini
assa ficus uve passe sem. urtice
nec recipe piper asa sulphur et
similia. ¶ Et est intelligendum quod sunt

passiones que faciunt contrariam in causis
huiusmodi sicut est raucedo tussis
et asma distinctio igitur medicus intro-
ducat formas in aliis vel per
modum sirupi vel conditi vel pillularum
vel trociscorum vel unguenti vel gar-
garisando vel emplastrando acci-
piat igitur unum vel multa mixta secundum
convenientiam particularium et compleat
modo est de asmate modo de tussi
modo de raucedine. ¶ Clarifico
¶ Tussis quod tussis quandoque fit plerumque de
terminatione et in causa non comparet
flora ut plurimum illorum per
compositione flora in tussi cum
terminatione et hoc quia corpus est plectio
rum et causa est causa et currit ad matu
ratam et quod ista conveniunt in tussi
de terminatione et per compositione
flora sicut frequenter dictum est. ¶ Primo modo
quod tussis per se sequi passionem causatur
duobus modis et aliorum medicorum
duobus modis aut quia materia est ca-
ta quod comprimit dyafragma et
secundum quod pulmo aut quia vapo
res ascendunt ad caput et deinde
cadunt ad pulmonem et ita causant
tussim apta causatur a materia
et sic secundo modo est ista materia
quod motus tussis per dicit contrarium
¶ Petit naturam alicuius secundum naturam sunt
loquendo tussis est morbus quilibet
quoniam aut secundum lesionem vel com-
mutatur pectus et pulmo et totum
corpus et causa est que irritans
stimulans et irritans naturam
sed si consideremus finem quod est quod est
motus sive superfluum expellatur
iste motus est per se secundum naturam
quia natura mittit expellere non
unum et ita quo ad hanc mediatorem
naturalem quia natura mittit superfluum
nocivum expellere et sic tussis
et sternutatio et singultus motus
naturales in quantum de morbo
et hoc compendiose ad motus morbi

ordinatus ubi nullum est dominium
nature ut in spasmo ubi est ipsi
violenta tractio et nulla nocivi
expulsio et ideo dicitur motus morbi
Iste autem motus in tussi et sternuta
tione et singultu est motus corporis
ex animali et naturali qui non certis
animalibus sensibilibus apprehendit
nocivum excitat naturalem expulsivam
quod non apprehenderet quod non sentiret
et tunc conjungunt isti duo motus et
animalis sensibilis et motive
et naturalis expulsive et consistentes
[illegible] omnino acte et uno impetu et
subito expellunt ad exteriora et
talis motus appellatur tussis et quia
hoc fit a virtute regitiva expellente
nocivum ideo dicitur naturalis sicut
tussis bona et laudabilis appel
latur motus nature et non morbi licet
fiat in tempore morbi quod igitur tussis
fit non quandoque prognosticatur ideo
sciendum quod ubi est motus animalis vincit
autem [illegible] quod in isto morbo ex
animali et naturali aliquando animalis
vincit naturalem et aliquando naturalis ani
malem naturalis autem vincit ani
malem in dispositione preter naturam et in
tempore sompni et aliquando vincit naturale
in dispositione naturali et in vigilantia sic
ut in anhelitu et egestione et similibus
Intelligendum quod et sic intellige ista natura quod
motuum animalium quidam sunt
simpliciter secundum naturam ut motus
progressivus quidam autem sunt corporis
preter naturam ut tussis sternutatio
singultus tractatur autem magis quasi
de morbo pertractandum. Secundo notandum
quod si repetatur secundum in istis passioni
bus corporis multum plenius fiat
primo secundum de basilica apposi
tiones et post de mediana [illegible]
Tertio notandum quod ysopus ponitur in cau
salibus [illegible] ponitur in prima quarte
[illegible] in plenis et quod ponitur in
causis frigidis ponitur in magis

non tamen repetatur hic propter quod tamen
tertio de multis aliis simplicibus ponit de [illegible]
ponit nunc. Quarto notandum quod tussis fit
secundum quemque causam ut dictum est propter
mala complexio sine materia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sicut in ptisicis et consumptis
[illegible] grossus et viscosus [illegible]
[illegible] subtilius quod non potest ex
spuendere et si quod sit similis [illegible]
est igitur de simplice secundum diversitatem
causare in tussi fit. Quinto notandum
quod tussis que loquitur maior est
de nocte quam de die quia non
[illegible] in die sicut in vigilando
et exercitio et in nocte aggregatur
sicut in ocio et in sompno et
quia pori clauduntur et fit de
[illegible] ad interiora ideo de nocte
tussis fortior et potissime post
sompnum [illegible] autem in [illegible]
in dispositione et part

De ptisi

Ptisis est ulcus pulmonis cum
consumptione totius corporis
Causa huius passionis
sunt omnia illa que ulcerant pul
monem et ideo materia [illegible] de
currens a capite potest esse vel causa
sive sint sanguinea sive acuta
colerica corrosiva sive salsa
et sicut gutta aque cavat lapi
dem [illegible] frequenter ideo stillici
dium [illegible] ulcerat. Tertio causa
potest esse apostema [illegible] pectus
et vadit ad pectoralia et non bene
mundificatur. Quarta causa potest esse [illegible]
[illegible] et fumus et vapor
corruptus ascendens ad pulmonem
Quinta causa potest esse [illegible] passiones
que sunt infra [illegible] pectoris
[illegible] mundificantur sicut
est [illegible] sputum
sanguineus et sanies in pectore
aggregata et similia [illegible]

ca pt esse ex nimia caliditas
aeris ac et frigiditas rupens
venas casus i compressio aer
venenosus et longa mora in cana
ms nimare et in fornacibus
ubi funduntur metalla et opera
cio aer ... et omnia similia que
stringunt et ledunt pectus et pulmone
sicut est aer autumpnalis et similia

Signa Quedam signa separantur
et disponuntur et que significant accidentia
aut que significant disponentem ad
ptisim sicut sunt breve collum longum
et humeros elevatos et tibias
tortuosas et adveniunt libenter illis
que de facili mutant tempus et
que habent pectus strictum et que sunt ex temperatis
corporibus et potissime cum sunt eorum
autumpnum et cum sunt mali regiminis
et cum sunt ab etate 18 annorum usque
ad 30 quia pueri et senibus
tarde advenit autumpnum aut
decrescit ptisicos quia in autumpno
manifestantur et est quia in autumpno
morimur Sig aut maturationis sunt
fe. continua lenta et laborant
magis et aggravantur post cibum quam
ante et cum hoc adest tussis
quedam pectoris sputum sanguinolentum
rubeum maxillarum inflationes
cum ista materia est duplex est ptisis
quedam que dicta est ista est per
ulcus pulmonis et quedam largo
modo est ut qui patiuntur per ulcus
trachee arterie seu canalium
pulmonis et qui proveniunt
per ulcera que proveniunt in ce-
teris partibus pectoris Sig aut dis-
tincta sunt ista quia quando patitur
a canalibus adest dolor in medio
colli et fetor oris et si fuerit ulcus
in subiectis partibus annulosis non tamen
patitur cartilaginis et quia est ulcus inter
duos annulos per corpus et
adorso quia separatur gula inter

duos annulos propter eorum separationem
in annulo non Si aut pervenerit
in reliquis partibus pectoris propter
in pulmone signum hoc est quia magis
laborat una hora quam alia et 2m
signum pt hoc experimento quia
si filum intingatur in aqua sanguine deest
et circumcingatur pectori ubi erit
desiccabitur ibi est numia et ibi ulcus
pectoris patitur recipe curam et quia vene
sunt stricte et parve et quia sunt partes
magis carnose si aut ulcus fuerit
in pulmone tunc sunt distincta
sunt multa primum quia multum
ledunt a quocumque aere accedente
sive calido sive frigido Secundum signum
est quia tussis est magis molesta
3m signum est quia non potest iacere in aliquo
latere quartum signum dolor spatule
sinistre et mamille sinistre
et timor esse ulcus quod est per modicam
abrasionem et adhuc potest curari
et si fuerit ulcus corrosivum profunda
non saniosum impossibile est quod curetur
nisi raro et hoc ponit de notabilibus
quia multorum curavit quod non
cuasto Ulcera et saniosa pulmo-
nis corrumpunt cito propter multa primum
quia ulcus iam est fistulatum profundum
2m est quia ibi sunt multe vene et
arterie et magne 3m est quia pul-
mo est in motu continuo 4m est quia
vulnus quod non potest mundificari nisi
cum tussi et in tussi est motus forte
et validus et non fiat ad dilatationem
ulceris propter tussis aut sedabitur
aut non si sedetur morietur suffocatus
si non vulnus dilatabitur et vena
rumpetur 5m est propter hoc quia locus
est in profundo et ideo medicamen
non potest attingere et medicamen
tum si attingit 6m propter hoc quod
medicamen conveniens quia si me-
dicamina sunt calida augmentabitur fe-
bris propter hoc ... ethicus continuetur et si
sunt frigida desiccabit corpus et

consumit cum sint consumpti. Item si sint
humida [illegible] et putrescet et ita
[illegible] partium [illegible]. Item circa piscis
[illegible] qui vellet quando [illegible] sint in eo
quibus [illegible] distinguere et propter ab
[illegible] spiritu nolunt oculum
applicare aut quod [illegible] a piscibus non
sunt se medici [illegible] ergo
pro tanto quia piscis molestatur
et alia fere innumerabilia quod dicitur ista
maxima quod piscis aliquis expellere tussi-
endo statim [illegible] aliquando pre-
[illegible] aliquis lapides. Amplius
piscis anguilla non recipit [illegible]
quando spinam piscis cadit super carbones
et facit [illegible] sicut quando [illegible] cal-
[illegible] terra hoc suppositio quod sig-
[illegible] pressura quando aliquis est [illegible]
in prima et infima decipiuntur
sicut in quod odor [illegible] sic
[illegible] quando pervenit
expulsione si autem sanies cadit
ad fundum aque si [illegible]
[illegible] nisi quod [illegible]
reverso et tunc se natat et tunc
[illegible] nisi separet eum
ligno. Item [illegible] sit in [illegible]
parat se ad conflictum et dicitur quod
si pustula appareat super spatulam
[illegible] dicit
Item quod ipse vadit [illegible] piscis
[illegible] elongata est [illegible]
[illegible] quod piscis [illegible] longo [illegible]
[illegible] in pueris et senibus
et pinguibus et carnosis. Item
autem quando [illegible] piscis [illegible]
[illegible] rostro capillorum [illegible]
ad unguium [illegible] appetitus
difficultas anhelitus [illegible]
[illegible] fluxus ventris et [illegible]
[illegible] et ut plurimum piscis [illegible]
[illegible] ad solem cadit ab arbore [illegible]
Item [illegible] aliquid [illegible]
piscium [illegible]
[illegible] **Curatio** [illegible]
si sanguinis [illegible] aut [illegible]

et [illegible] non [illegible] facere
[illegible] et si [illegible] ita
non [illegible] paulatim
[illegible]
Item si [illegible] in causa [illegible]
ad summam diligentiam [illegible]
et [illegible]
Item si [illegible]
[illegible] et ita [illegible]
[illegible] suas [illegible]
[illegible]
et valent in [illegible] piscium quod sunt
quod sunt nati ibi et [illegible]
et quod sunt quod sunt nati [illegible]
et quod sunt quod sunt nati ibi et quod sunt quod
sunt nati [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]. Item autem quod sunt [illegible] ibi
et [illegible] et [illegible] sicut [illegible]
est [illegible] et [illegible]. Item
[illegible] de lacte in pisce quod
est de [illegible]
[illegible]
et [illegible]
et [illegible]
[illegible] sunt ista [illegible] scilicet lac. Item lac
[illegible] est [illegible] propter quod [illegible]
et ibi est natura [illegible] propter quod [illegible]
[illegible] et ibi est natura [illegible]
propter quod [illegible] et [illegible]
[illegible]
Item [illegible] et sunt alia in
[illegible] in locis altis [illegible] et pascua
sunt eadem [illegible]
[illegible] et [illegible] et si sit [illegible]
[illegible] quod non sit [illegible] nec
nimis laxa nec nimis in [illegible]
nec in nimio labore [illegible] ani-
malibus. Item [illegible]
[illegible] de [illegible] propter [illegible]
[illegible]
[illegible]
et si non est [illegible]
ablata ad aquam [illegible] et si [illegible]
et [illegible] plena aqua
[illegible] et [illegible]

statim quod lac citissime corrumpit et
si timeamus corruptionem bulliatur ad
ignem et ponatur ibi modicum salis
et mellis et scribetur aut piccant
in lacte lapides fluminales calen
tes aut ferrum candens et quod fiet
modus quod digeratur bene in stomacho quod pro
sumptores non sentiant torsiones nec
dolores nec tortuaciones sed sciant
nec acetositatem quia sicut cum digeritur
facit magnum iuvamentum ita cum
non digeritur facit magnum nocu
mentum ideo illo tempore in quo lac est in stomacho
non debet sumi vinum quia vinum facit
coagulari lac in stomacho et ad coagulatum
est in stomacho inficit in natura venenum et non
igitur cum debet sumi lac et vinum in eadem
mensa sicut vindicavit quod alacre cum
adest fortis putrida igitur diligenter
considerent omnia particularia que
debent considerari circa administrationem lactis
magna iuvamenta sicut
restat dicendum de tertio et quarto capitulo
in utilibus iuvamentis et quod sit de primo
secundo tertio et quarto cum aliis et quod considerentur
omnia que debent considerari circa bonitatem
lactis que nos explicabimus deo gratias
cum tractabimus de sanitate lac est
prefatum est cibus potus et medicina
ut est ipsum est cibus potus et medicina
est vinum quia abstergit et mundifi
cat et nutrit et velociter generat
calorem et spiritus sit igitur vinum album
clarum debile quodammodo dulce et si
non inveniatur sit citrinum clarum vel non
cum cum multis aquis pluvialibus
si est forte putrida admisceatur
quoniam tunc est perfectius quemadmodum
pronunciamus et vinum cum sumitur lac
sic decoctum est sed aut est prefatum quod
sit ita cum abstergit et mundificat
et nutrit et infrigidat sicut declaravimus
in ope nostro de regimine acutorum
morborum et sicut diversis fit sibi breni
cum de pleuresi et peripleumonia
prefatum tale vinum est quod non fuit

Illa tria
sunt cibus
potus et
medicina

…edei.

…fluminalis
forte

Illa 3 sunt cibus et medicina

venum non pluvialis et id potest dari
in passionibus sive detur lac sive detur vinum
sive non sed sit potest fieri sed non et potest dici
aut cibus et potus et medicine et contra
et hoc sic hora salvat aquam
cum quemadmodum pronunciamus possunt
igitur videmus de hiis que sunt sim
ter cibi et potus et medicine vi
deamus de hiis que sunt simul cibi
et medicine et sunt tamen sicut illa que
dicta sunt primum est mel et est
coctum fluminale et est forte sive
et multis aliis forte de melle mixtis
quod mel abstergit et mundificat et
nutrit et penetrat et ideo est valde
utile cum ubi et qualiter ad spiritualia
et ideo in regimento deo in pleu
resi et peripleumonia et oxi
mel sed aut est forte putrida aut
calor fortis possit generari et dari
vel oximel aquaticum est sed multa
est tamen fluminal sed quibus non
est iste cibus altissimus et medicina
beata sicut volunt omnes sapientes
debet quod igitur in aqua duabus donec
possint mundare et abiciet immundicias
et dominantibus fortissime alibi
aut enim dominantibus aqua
facta de aqua cum ipso vinum et
potest decoquitur ad pondus in aqua
ordei et comedat sibi et aqua
decoctionis potet est 3 tertio
et ista est quod firmitatem est
mulieri prefatum et semus sunt
videlicet etiam tunc multa non arcipere
tertio et quod tertio sunt quarta
quod ei incredibile est et obstat multis
animus sed aut potest accidere
aliqua constrictio curatur sicut fere de
vel suspecto sed si propter vel suspecto accidet
calefactio curatur eoque de rapheo
vel curatur de dragagantum forte potest si
fortis sive et semen cum melle sicut
sicut et autem fore vini passe multa
amigdalarum mundata et similia et quecumque
et similia et quecumque igitur videlicet de hiis

competunt dicte medicine Ista autem
sunt sicut radix yreos et aristol[ogia]
et ysopus et capill[us] ve[neris] et orobus
et semen borraginis et semen feniculi et semen
nigelle et consimilia et que sunt
composita sicut tiriaca et tribea [illegible]
strata et similia Postquam vidimus
de hiis videamus de [illegible] sic et cibis
et gra[illegible] hiis videamus de quibus ad
rebus non similibus et primo de aere
Aer igitur sit clarus mundus sine nebulis
qui sit multum siccus si non potest haberi
per naturam acquiratur per artificium et
ideo curabant prisci ire ad
quendam montem versus ytaliam ubi
est continuus ignis in cacumine montis
propter fumositates aeris [illegible]
[illegible] montis et tree partes et lacus
[illegible] pascua et quod tale monte habere
non possumus ubique saltem aer tamen sit
purus Eligamus in monte altissimo
et ibi habitet et comedant pascua
et alia iuxta possibilitatem patien-
tium 2o consideremus aquam aqua
enim [illegible] pluvialis [illegible] sit
sicut supius dixi et potus sit
quasi [illegible] vinum [illegible] ~~[illegible]~~
fine mixtum et cum aqua cocte
[illegible] carnes sunt ut plurimum
omnium volatilium edulium pro que
de illis qui degunt in aquis pro [illegible] loco
ut carnibus hedinis et mutoni-
nis et vituli lactantis et vitulo
juvenis et [illegible] [illegible]
et de istis ovibus parum et raro pro [illegible]
de volatilibus tam domesticis quam
campestribus de quibus pro [illegible]
plurimum et ad sufficientiam nisi quod
in omni cibo et potu dicitur est modus
quod accipiat in tam parva quantitate
quod possit digeri et ut utatur [illegible]
[illegible] et plus eiusdem quod [illegible]
competunt farinata sit ista Cibus
de farina cocta et cibus de [illegible]
furfure et de simila milii et
fabarum et lenium et risi et ordei

et spelte et tritici et etiam ordeatis
et avenatis et amido et consimilia
[illegible] fit in padomate [illegible]
[illegible] et etiam lacte amigdalarum
et possunt ista omnia confici cum lacte
caprino aut cum brodio pulli [illegible]
[illegible] igitur ista et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod
nos volumus confortare [illegible] in-
terire aut abstergere et [illegible]
pro uti spinargie borrag[inis] et [illegible]
et feniculi et petrosilini et lactuce et [illegible]
et mel et [illegible] et [illegible] quod
est [illegible] [illegible] quod volumus
abstergere [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] non possumus
De piscibus possumus uti piscibus squa-
mosis de aquis [illegible] currentibus
aut impetuosis longe a lacubus
et magnis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] debeat esse [illegible]
[illegible] magis vergat ad [illegible]
quam ad diminutionem in [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magis vergat ad [illegible]
quam ad [illegible] nisi aliquid parti-
culare quod [illegible] [illegible] sit [illegible]
balnea possunt competere in [illegible]
[illegible] [illegible] de balneis [illegible]
plene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
libro primo et [illegible] ad illud
De [illegible] et repletione debemus
intelligere quod magis debemus
intendere ad repletionem ad bonam
et laudabilem [illegible] De accidentibus
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et nihil aliud [illegible] [illegible]
salsa et acuta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] naturalibus [illegible] ad
composita [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et me-
dicine [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

de ordine vi li. ui nd malua et liq
ista sufficiant quo ad proiectos
pro tussi iuvenes magis particula
rit procedamus. Recipe eadem vreos
ysopi ana ℥ i capil ve re ana iii
li scariole ana ... ſe endiuie ſe
scariole ſe porcil ſe coriandri
ſe malue ſe portulace ſe
bombacis seminis ... ordei liquiricie
minde ... passularum ... abi
tell ... iuiube sebesten ...
...pistaciarum pinearum minde
amigdalarum ... ordei minde
ana ℥ ii decoquitur leniter de
liquiricie ... in ... aqua
dulci ... ſiu ſemino et addatur
mell ... lb ſ ſemina ... lb ii
fiat sirupus et clarificetur iste sirupus
in ... et ... et ptisicis et
valet tussi et asmate quia ab
stergit et mundificat et lenit et
nutrit et est ad consolidandum et sa
nandum apostemata et ... ...
... Capiens igitur ... ...
... plura ... et ... fiat
sirupus aut ... aut pillulas aut
trociscos aut unguentum aut emplastrum
et ... similia inter que medica
particularium ... ... istud
... ... non est simplex
... et de compositione indiget
medicamine non continue ... ...
... medicandi ... debemus
insistere ... mundificatiuis ... ...
...tiuis ... lenitiuis ...
... ... et ...
... ... plus ... minus
... ... industrie ... ...
... abstergunt et mundificant sunt
ista ... ...
... ...
... ... aut ...
... ...
... ...
... ... sine speciebus calidis ...
... ...

Exponat igitur et ... ...
... ...
... Recipe seminum ... seminis
... ...
... ... ordei
... ... arist
ro ana ℥ ii conquassentur et bulliat
in aqua et si calor est fortis mis
ceatur cum oleo violarum et si calor
est debilis misceatur cum oleo ... ...
... gargarisma ad mundificandum
pectus. Recipe eadem ... ... ysopi
arist ... malue ... ana ℥ ii
capill ve re lb ſ ordei seminis
... ...
ordei ... ſe ... ſe ...
ſe ... ... ſe mel ana ℥ i
conquassentur et bulliant in ... libris
aque et addatur mellis lb i et
gargarisetur ista aqua frequenter et
in ore teneatur. Expositis ... de
cura ptisis ... et ...
... de accidentibus ... ...
Accidentia autem que contingunt ...
... sunt multa sicut est ... ...
... | ... | Diffi
cultas ... et difficultas
... spiritus | constipatio ventris |
... igitur istis accidentibus ...
adhibere ... ...
auferatur ... ...
et ... ...
... et addatur ... ...
... ...
... ... et ... | Si autem
superuenerit ... teneatur in ore
istas pillulas. Recipe ... ...
... ana ℥ i ... ana ℥ i et
fiant pillule et fiat ... ... sunt
... Si autem superuenerit sputum
sanguinis ... ...
in tussiendo ... ... pillulis Recipe
boli armeniaci ... ...
... ſe coriandri preparati ana
℥ i liquiricie ... passularum
... ... ana ℥ ſ ...

fe pu

Reu ...

Sp ...

Accidentia que accidunt ptisicis
fe pu
Reu ...
incompunctas
diff ... ...
constipatio ventris
... spiritus diffi...
fluxus ventris

asma
in sopore
constipatio
fluxus ventris

pille vel trocisci cum ydromelle et
teneat in ore diu vel post distempari
cum lacte recenti et utatur eius sorbi-
cione diu in ore tenendo. Si autem
subveniat asma et difficultas
anhelitus et tenuitas spiritus hoc
autem est valde pessimum. Sufficit
igitur cum hiis que in ore stent
lac de galbani ana ʒ i arseni-
ci ʒ ii confitiantur cum butiro et fiant
trocisci et cum eis volvitur postea [illegible]
vinum [illegible] carbones et recipiatur fumus
per embotum. Si autem subveniat
constipatio ventris sirupus de
papavere [illegible] appellatur
dyapapaveris [illegible] sive constipatio
ventris sirupus vel cum aqua ordei
vel utatur cassiafistula sumendo in ese
Si autem pariatur fluxus ventris
restringatur quia [illegible] ducit
eum ad mortem. Ypoquistidos
acacie san[illegible] [illegible]
[illegible] dragagantum [illegible] gumi
arabici [illegible] [illegible] ana
ʒ ii [illegible] [illegible]
passarum [illegible] [illegible]
[illegible] ana ʒ [illegible] confitiantur cum suc-
co [illegible] et fiant trocisci et cum
eis [illegible] distemperetur in lacte vel
[illegible] [illegible] et ita
restringitur. **Clarificatio** intellige
quod pulmo non sentit in natura sua non
[illegible] sentit [illegible] quandam suam
[illegible] secundum racionem [illegible] ipsius
[illegible] et carne suam [illegible]
quia alias cum tussi non expelleret
nocivum. Cannales autem sentiunt
cum sint cartillaginosi. 2º notandum
quia licet [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] tamen ulcera
pulmonis non [illegible] sanari
[illegible] quia alia membra [illegible]
[illegible] et pulmo [illegible] expellit
suas superfluitates a pulmone
autem nichil [illegible] expelli nisi cum tussi
et in tussi est motus vehemens et

forcius et ita dilatatur ulcus et ideo
non potest consolidari. 3º notandum
quod bolus armenus [illegible] [illegible]
vulneribus et quia impedit [illegible]
et [illegible] et consolidat et [illegible]
et desiccat et [illegible] [illegible]
pulmonis superfluitates et [illegible]
[illegible] [illegible] racione [illegible]
et quia impedit [illegible] superflui-
tatem. Consideranda est quod [illegible]
est [illegible] morbus [illegible] [illegible]
et [illegible] in [illegible]
figure et materie. Complexio
[illegible] in mala complexione [illegible]
in [illegible] continuitatis. Solucio autem
continuitatis est morbus [illegible] quia
[illegible] ulcera non est [illegible] et quia [illegible]
[illegible] est morbus [illegible] aliquando
[illegible] quia [illegible] ulcus
pulmonis. 4º notandum quod pulmo
est [illegible] subiectum [illegible] passionis
[illegible] non [illegible] quia ulcus et [illegible]
est [illegible] principalis et [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] nec [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] corporis [illegible]
[illegible] ulcus. 5º notandum quod modus
[illegible] [illegible] est [illegible] quod
pulmo non possit [illegible] [illegible] Quo ethi[illegible]
[illegible] [illegible] vapores quia
[illegible] cor et deinde [illegible]
et ita [illegible] [illegible] et ita [illegible]
quia ubi [illegible] ibi [illegible] et non
[illegible] 6º notandum quia licet [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et
ulcus non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pro tanto quia [illegible] est magis [illegible]
[illegible] pulmonis [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] ulcus non est magnum et [illegible]
[illegible] illa [illegible] non est [illegible] [illegible]
[illegible] pulmonis [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] autem [illegible] pars [illegible]
pulmonis in [illegible] [illegible] et non
[illegible] [illegible] [illegible] cum tussi et [illegible]
magnificatur ulcus et ita est morbus
[illegible] nec pulmo sentit

quoque quando est de non suis sed secundum rationem pannicul[i] et superiore radia[li] huius et via sensus et oculos etc.

De sputo sanguinis

Hic agitur de sputo sanguinis cuius est quod sunt exteriores et interiores. Exteriores sunt sicut cum aliquis infirmus potavit aquam ubi erat sanguisuga et sanguisuga adheret palato vel gutturi et ita exit sanguis vel sanguis cum sanie vel sputo cum aliquis dormit super terram et sub radicibus lune et percussit cum radius lune intrat per angustam fenestram et radius super caput decendit et siccatur sanguis et nimia reptione antequam sicut sunt allia cepe intestine et salsore aut acrore et accidit ex casu et percussione et saltu et clamore et rixa et ira et odio et ex vomitu nimio et tussi forti et rebus rodamativis possit calida nimia frigida nimia tristicia labor cum clamore et vi et multa consimilia. Si ab interioribus hoc est propter caput et quod a naribus venit ad palatum et pectus et venit per gingivas et palatum et reliquas partes oris et venit a stomacho et epate et splene et propter retentionem menstruorum et emorroidarum et accidit in inanitatis cum replentur sed et accidit propter pectus et propter apertam pectoris cum resultat in ea apertura ubi pannicul[os] et accidit pulcra pectoris et pulmonis et propter apertionem et propter fissuram et infusionem et corrosionem propter acumine et apertio propter discessionem que fit propter ventositate aut multitudinem fissura propter infusionem vinculorum venarum et debilitatem eorum vel propter apostemata venarum corrodit sanguis carnem findit. Amatilis est hoc habet aperte sed

Signa. Si venit ex causis exterioribus sicut fieri consuevit per aliquem. Si medicus fuit diligens inquirat medicamenta illius damascenum et sic omnia interroget ne perdat patientem ubi gratia tu pones si patiens consuevit potare nisi aquam et si est de sanguisuga et si invenerit de nocte. Et si potavit in fontibus cum timore et si sit cause bona ingeniosa ex potavit sanguisugam et tunc inspiciat os eius in sole et diligenter inspiciat si aliquid adhereat palato seu gutturi et si sic tunc terram et tunc patiens et quod glutiunt et tunc est valde periculosa nisi procuratur omnium aliarum rerum consideratur. Vero Per hunc modum ex causis externis. Si autem fluat a capite discernitur ex dolore et quod consuevit exire per nares et modo vadit ad palatum et sibi. Et si est ex palato et gingiva est cum modica rasura et si cum forti est ex gutture et si cum fortissima est ex ventre et si cum vomitu et venit ex stomacho vel ab aliis partibus membrorum nutritivorum et discernitur ex dolore loci. Et si a pectore et pulmone fit est cum tussi et si tussis est modica est a partibus pectoris et si cum magna est a partibus pulmonis et si sanguis est clarus multum spumosus et cum modico dolore tunc est ex pulmone. Et si est niger et grossus cum maiori dolore et minus spumosus tunc est a pectore et si est virulentus saniosus tunc est ex corrosione et quod aliquando ante processit. Et si est ex apertione a percussione vel per casum et post multos et minimum dolorem fuit multitudinem et dicitur sanguis sine crux et si est ex apertione tunc fit per apertura et sic quod dicitur.

Pronostica. In plerumque et piplorum si sputum apparet febriebus

borum. De sputo sanguinis de cor
rosione venarum aut numquam curatur
preterea sputum cum tussi quod diu durat
ducit ad ptisim. Sputum de pecti
bus fistulatis prolixe nimis frequen
tatur. Sputum quod subito et re
pente advenit si vadit ad cor
subito inficiat. Et si constringatur
subito sufficerit. Et si non restrin
gatur de nimio fluxu eius efficit
Sanguineum quod venit ad rostru
et sicud habet fieri assiduus morbus est
nec ego vidi umquam aliquem evadere
quanquam nobilis. Cura.
In dominicate hic sanguinis.
Et potissime si venit a pectore vel
de ingenio quod iste est multum prola
bosus. Et si veniat potissime
a pulmone primo ventri igitur
quem ventribus fiat flebotomia de zaphena
postea de cephalica postea fiat fricatio cum
mutatione et ligatio dolorosa. Deinde
ponatur acetum ad aquam frigidam. Deinde
tussis non sit magna nec mundificetur
pectus et sanguis non coagulatur.
Deinde consolidetur vena cum stipticis
et hoc fiat emplastrum de petris et terra
sigillata super pectus et detur tiriaca
a duobus mensibus usque ad finem
consecutionis. Cibus igitur omnis
stipticus sit. Lac cocturam lac vac
cinum. Unde butirum fiunt de cocto
farina tritici amidum faba fracta
cum pane azimo. Vinum confectum
aqua pluviali ubi ferrum ignitum
sit extinctum. Et duos vel tres
et columbi qui inveniuntur in fora
minibus petre. Competunt ergo
pomorum et quinces et ova et
mollia lotacio verum cornu bal
ueni laboret et extinctum et sal
sa et acuta et acetosa et vomitum
super omnia. Vitatur frenis
stipticis sicut sunt sorbe cotana
nespila citonia pira prunella
et similia. Curatur fame infuso
in aqua pluviali frigida cum aceto coque
tur et lentes et rosis etc. Si aut
iste fluxus fuit de vomitu con
tinue vomitus sicut supradictum est
et curatur tiriaca cum opio quod debet
ista non inveniret retentum et curatur
duplo sanguis rapiat et stercus colum
binum et granum tinte agrestis et alia
teneat et alia non restringatur constri
ctivo. Si vomitus fuit forte et si
fuit de vena notum est apparuit et
vita emoritur et omnis stabili plenum
et detur ea que generant sanguinem san
guinis cibus igitur vastis et rape vinum
desiccato et sanguinem desiccatum multa
in quibus sit sic consolidativa sicut ista
portulaca et folia eius et succus eius et rami
eius et semen eius mirifice valet.
Et ad hoc spodium bolarmenici co
ralli vel sandali omnis sanguinis
opium terra bolus ar. terra sigill
amatites mirra et thus mastix
storax calamita coriandrum cassia
et in aceto infusa acatia psidia
balaustia mirtilli gladiolus vel lingua
leporis centonodia maior et plantago
Semen iusquiami al. ypoquistidos mirtilli
bolarmenici mussellago psilium et cro
mor et dragaganti et gumma arabica
vel seu sirupus plantago virga pas
toris et bursa pastoris de aqua quam inveni
in virga pastoris et multa alia
consimilia de quibus Aliquas medici
per facere si vult aut clisteri ad
quam est terra contrita ad emplastrum ad
oleum et si sancta est ventus spiritualis
addamus et ad et succum eius. Primas
passas imbibat vani in penidum
et vel combulle aquarum et silio
lemma quam petra vino mediante
ad profunditatem pectoris. Et si deinde
con vinis mulcet et addantur spera
nerum spera celtica sed cum ea se
stare sanguine et similia que faciant
penetrare virtute stipticam ad
profundum. Si aut fuit de sed herniosis

Applicetur sanguisuga propter
modum ut est videri autem tenacu
las cum quibus comprimuntur dextris
et illiniantur aloe et applicentur
capiti quando erit perfecte et retrahatur
ad contraria quin qui sentiunt a
mara statim aperiunt os et
cadit quia amara nocent omnia
reptilia sicut aloe et absinthium
suffundetur igitur cum sulfure et gar
bayset acetum cum sale et vrentur
capita et alliis et porris cum aceto
et bibet aquam dulcem statim et
potet vinum vitatum et agitetur
hoc modo in pelvi circa pariete
aere apto et capite inclinato
Et si fluxus sanguinis fuit post
hoc quod resudat de capitibus
pectoris sicut est pleuresis et pe
ripleumonia cum vel nulla via
apponantur supradicta sed fiat sicut
dictum est infra Et si sputum fuit
de corrosione vel de disposi. pecto
rosa Dico quod hec curatio que desperata
est In primis igitur evacuetur humor
inducens corrosionem cum agarico
et sic flores si particularem quemcum
que et ista prius et inunctus
et teneat istas pillas in ore Re
cipe terre sigillate. portulace. san
dali. sem. malue ana ʒ i. opii
croci ana ℈. confitiantur cum muci
lagine dragaganti et fiant pille et si
fuit de ex nimia humiditate
mollificante cureretur cum maxi
mo asso et amisso asso et masticet
et si naturalis Clarificatio intelligitur
quod corrosio potest accidere propter nimiam
sanguinis cum adurit cum non ad
si colera misceatur ad sed salsum
potest igitur mundificare sanguinis
carnes et similibus in impedimentis
et arteriis pectoris et pulmonis et o
non est sanguinem evacuare sed quod
est cum sanguinem impedire et ita
sanguis mundificatur 2o notandum

quod sanguissuge dicuntur ministri cum
corporibus sunt valde utiles capiti
quam aliud capite demandari quod
attrahat et conuenienter euacuet
et ideo in corporibus qui volunt mul
tum de sanguine evacuare absin
dimus cauda et ita continue fluit
et quando volumus removere una
gutta aceti ponatur super caput
et cum capillo quod ponimus turbi
suos dentes et cauine ita eveniunt
uenit pueri 3o notandum quod sanguis
quando fluit confugiat mala
propter ipso. quia naturale non est nec
quo ad te nec quo ad modum ipse
non est naturale quia locus eius sic carne
et arterie nec modo quia condicio
non sic ordinata autem quod sanguis
purgetur per superiora Et si contingat
quod aliquis sit ad bonum hoc non est
de se sed per accidens quia natura
fortis simulata hoc facit
nichilominus quia motus fortis est
per fieri ad bonum propter quod nocuum
evacuatur licet evacuet per quam
regionem 4o notandum quod in vasis non
fuit aliquod emunctorium ordinatum
per quod purgaretur sanguis sicut
in mulieribus nisi forte emorroi
des provenire vel sic calidiores
et fortiores et maioris complexionis
In mulieribus autem non est emunctorium
locus et sic in matrice cum mulier
est custodiunt domus sed et de
corporibus et quia habent emunctoria pro
venientia et est plus sunt ut ratione
sexus et iam natura sanguinem
signaritate non est sic ordinatum
emunctorium per quod sanguis naturaliter
purgaretur et sunt privilegium
singulare 5o notandum quod quis flebotomia
reddat sanguinem, fluentibus cum
attrahit ad opposita et ita facit
fluentibus a diversis et in op
ponere Et non flent ad loca
sed ad opposita 6o notandum quod si corporis

et plenum et venam femoris scorpeatam
dicitur caput et venam femoris cum calidis
apponatur et postea fiat flebotomia ut cesset
sanguis et trahatur ad oppositum
quia postea vena est aperta oportet quod dis
trahatur et conveniens fuit ut Ly
burcalbus et quidam alii videntur
dicere oppositum. Libro novo cum
quia ut fluxum sanguinis per suggestum
videtur fieri totaliter pleno primo
dicitur fiat flebotomia de saphena eiusdem la
teris et 2° indiget fiat flebotomia de
basilica eiusdem lateris. Et si adhuc
plus indigeant fiat de cephalica
eiusdem lateris quia primo dicitur trahi
ad partem remotiorem quod est possibile
et per consequens debemus venam
ad magis quietem sicut dictum est de
cephalica aut eiusdem lateris
contrahit propter alia prescissam.

De empimate, id est de sputo sanioso

Empima interpretatur sputum
saniosum in gravitate pec
toris veniens a pulmone et
ideo postquam dictum est de emoptoica
dicendum est de empimate. Hac
empimatis sunt catarri des
cendentes a capite ad gravitatem
pectoris ubi cum non expelluntur
per tussim immediate quodammodo
ibi dicuntur et in saniem vertuntur
et ideo tunc collectio saniei appellatur
empima fit ex aliorum quia apostemata
rumpuntur aliud aut contrariam generatur
saniei et alia per et accidit ad co
avitatem pectoris sicut est superius
plesis et explosio et quando cadit
ubi multum de sanguine in pectore
cum saniei et vitulentia et
aliis alia aliis ex veniunt per fumositates
et vapores venientes a toto corpore
que quidem congregantur in gravitate
pectoris et pulmonis et querunt
tunc saniem aliis ex per vicinam
pectoris et pulmonis a causis

cum multis largo igitur modo loquendo
cum saniei aggregatur in gravitate
pectoris. Empima appellatur
proprie tamen si procedit a pulmone.

Signum. In isto casu sunt re
sunt sua signa. Signa tamen aliqui
quod apponere quando cum saniei
quod est in gravitate pectoris aut
in cavitatibus pulmonis quia fit
se ad corrodendum et ulcerandum substantiam
pulmonis. Signum sicut [illegible] febris lenta
si maior de nocte quam de nocte dic
rubedo maxillarum calefactio
pedum et manuum quod a pulla
pedibus tussis cum falsa quiete
angustia per [illegible] et aliqua signa
aut in qua parte sit saniei est aggregata
in parte dextra et tunc ponas quod ia
ceat in parte sinistra cum maior
dolor et maior pondus sentitur
quam si iaceret in parte dextra cum est
quando in parte media pectoris est
quidam panniculus dividens pectus
in duas partes secundum longitudinem
et cum saniei que est in parte dextra
non potest ad partem sinistram si
stat super panniculum ad modum
fatorie sed ad aliquas partes inflexe
sinistram et saniei est in dextra et econtrario
et cum eam aliquis iacet super partem
ubi est saniei tunc saniei accidit
super costas et ideo fortius appo
ditur et pro tanto est necessaria
dolor et ideo si aliquis iacet
super eandem partem melius dormit
[illegible] dormit et melius digerit
[illegible] et facilius expuit 2° modo
per discretionem [illegible] motus [illegible]
[illegible] et [illegible] pectoris
et [illegible] desiccabiliter ubi est [illegible]
Et si in utroque latere fuit utrobique
[illegible] ea que dicta sunt.

Prognosticatio. Saniei per sanguinis
sputum malum saniei pectoris
aut est multa aut pauca et si
multa aut [illegible] est [illegible]

Et si forte non per expulsionem pars
per tussim ad sputum sed sputo
et alia pars per occultos meatus
transit ad stomachum et expelli-
tur vomitu et alia transit ad epar
quando una pars expellitur per vias
urinales et alia per secessum solum
quod vadit ad gibbum vel ad
simum. Si autem virtus fuerit debilis
et materia multa non sufficit
duobus modis aut quia materia vadit
ad cor aut ad vias anhelitus. Si
autem materia fuerit pauca et virtus fortis
non expellitur ad tussim. Si autem
fuerit debilis mundificatur per xl
vel lx diebus et si ultra transeat in pthi-
sim ulceratur. Intellige quod si materia sani-
osa sit livens aut viridis aut
nigra malum est. Et si accidat
sincopis pessimum est. Et si expel-
latur cum laboriosa tussi et febris re-
manet et non molestia est. Si
autem sputum fuerit leve album et
cum modica tussi et sine molestia
et absque alienatione febris et bone
appetitus et sensatione bona
adveniat malum et signum mortis.
Intellectum est et in x diebus quando aliquis
aggregatur materia plura in pectore et
grossa globosa et videtur medicus
quod sit sanies et frequenter fallitur
et non est habere signa distincta.
Primum est quando sanies fetet et se-
cundum quando sanies vadit ad fundum aque.
Tertium est quando sanies inducit fe-
mundus si fiat vel totum fiat.
Intellige quod sanies in grande
pectoris quoniam frequenter deludit
medicum qui ut plurimum videtur
phthisi et incurabiles et sic in sanie
mundificativa evadunt quod est medico
ignorandum. Considerentur igitur signa
posita superius in capitulo de pthi-
sibus et igitur advertere ad pulsum
et si non concordent significat se
non videtur de ulcere pulmonis.

Si igitur est ordinarius et tardus
non est ibi pthisis nec ethica sed
puto. **Curatio.** In hoc scias quod in-
sit egritudines pectoris quibus magis
habet quantum ad quod ad materia
evacuationis sine ruptione et tussis
quae est liquida et empima quae
curanda sit medicamine de uno
in aliud. Si autem empima
fuerit per ruptionem apostematis non
digestoris complete et signum
quia altera pars est saniosa et
altera sanguinolenta non est
petere scisia et vinum et ad expellen-
dum mundificatur hinc per
ramus et fiant fricationes et cly-
steria et alia sicut dicitur ubi
premissis digeratur materia quae est in pec-
tore et inundatur et subtilietur
et adiuvetur natura ad expellendum
et mundificandum ubi virtus quae habet
aspera ad materiam grossam in pectore
existente non ponendo emplastra
super pectus non unguenta non
siriupos non clisteres non pillas non
trociscos non gargarismata quae
materia sit et vadit malum
bismalue radix lilii radix
yreos et squille ... rasum
et feniculi per brevis et yrago
greca ... Kala-
mentum capillorum ve. re. ...
fenugreci se. lini ... se. ...
... pinguis ficus
sine ... passule ...
... ad albedinem ...
... resina terebintina
... mite cassialig-
... oleum lau-
rinum butirum ... galli-
... et similia. Composita
sunt ista ... ...
... diapalma dia...
...
... de sincopi

aut in peripneumonia sufficiente ad
hoc quia satis inuenies volumi-
ne fiat distinctio inter ista volo
lo magis particulariter ordinare
lam promissi non indigeat
Simplex ad maturandum et mol
lificandum et spazandum materiam sa
niosam in pectore ut de facili
expellatur Recipe dactilos pingues
et ficus siccas et radicum malue
bismalue contusarum et bulliant
in aqua tunc Recipe ficus colature
terebentine rasine misceantur
omnia fortiter cum mucillagine
fenugreci et seminis lini et fiat emplastrum
et apponatur super pectus donec
fiat talis siruppus Contra calor
est magnus Recipe radices malue
bismalue radices yreos lilii
ysopi ana unc. ii capilli veneris
lib. i sem. feniculi anisi sem.
citruli sem. [illegible] sem. endivie sem. sca
riole sem. lactuce ana unc. i uvarum
passarum liquiricie mundate sem. bom-
dragaganti amidi penidiarum ana ʒ i
ordei lib. i mellis ʒ ii panis
zucare lib. i mellis ʒ ii panis
zucare lib. i fiat siruppus qui lib. ii
Si autem fuerit sine febre et materia fuerit
grossa et spissa Recipe radicum apii fe
niculi yreos ysopi capillorum
[illegible] feniculi petrosillini apii ysopi
origani calamenti prassii ana ʒ ii
orobi sem. bombacis fenugreci
sem. lini [illegible] liquiricie
mundate [illegible]
passarum mundatarum [illegible] sem. mal
ue ana ʒ i mell. lib. i panis zucare
lib. ii fiant siruppi lib. ii purgetur
cum pillulis [illegible] agarico
[illegible] quia quando volumus maturare
materiam in pectore [illegible]
[illegible] parte inferiori quando
volumus [illegible] tamen aperit [illegible]
super pectus [illegible]
aliquis [illegible] aqua ordei [illegible]

et ydromel aquosum et panis infusus
in ydromelle et farina tritici et fa
rina ciceris cum sorbitiua pulli gal
line et amigdale panis et solidi
ora clarum et subtile et si simplex
erit cum ydromelle aquoso tamen
melius valent et pisces salsi
fenugreci [illegible] ordeacium et
farina ordei et fenugreci ungatur
pectus cum butiro bullito in oleo
laurino suffundatur cum [illegible] butiro
balneum [illegible] competit et si [illegible]
[illegible] hoc [illegible] in fine negotio com
pleto utatur melicrato et tyriaca
et cum incipit [illegible] asma et dif
ficultas [illegible] utatur [illegible]
clare [illegible] autem cum omnia de
fumo [illegible] loco ubi est [illegible]
[illegible] infundatur et ponatur [illegible]
cum oleo [illegible] claudatur [illegible]
et [illegible] sanies cum [illegible] et
non [illegible] nisi paula
tim et [illegible] cum dyaranthicon
et dyambre et brodio galline
et [illegible] Cura
non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] aut de tussi aut [illegible]
ad [illegible] et asmate et [illegible] com
pleto

Clarificatio

que sanies per sputum sanguinis
non [illegible] mala [illegible] ad
[illegible] quo [illegible]
la vel peyor [illegible]
[illegible] mala [illegible]
Nota sunt 2 mala cum sanies
[illegible]
[illegible] et potissime
si fuerit a pulmone [illegible] tussis
[illegible] sputum rubeum [illegible]
[illegible] dolore et multum [illegible]
si post appareat sanies [illegible] dubio
ulcera est in pulmone et [illegible]
phtisis et [illegible]
in hoc casu sanies post sputum
sanguinis [illegible] Si autem sputum

sanguinis fluxus a pectore et pos-
sanies inde mala que non est
tanta cruditas eius quemadmodum a pl-
mone. Ratio nota quia licet propter fri-
ca. i. ratio et sensibus virtutis eius
natura est grossa fetida et alia prima
quemadmodum licet potest competere que
digerit et subtiliat et eius licet
administrare eius aliter sic est licet
vrine passe quemadmodum decoctio et
similia et ita vnum iuuat aliud
et vnum confirmat aliud et pro tanto
in se ptisis competit propter eius ptisana
sicut dictum est in primo. Ratio ad idem
calor naturalis et innaturalis in se que
conueniunt in colore et sunt idem in vno que
in eodem subiecto sunt sicut in radice
caloris naturalis quia sicut vero aliud
est quod calor mixtus id est igneus calor
febrilis implicat in se 2as et
naturam vnam naturalem per quam digerat
et aliam innaturalem per quam corrumpit
et ideo quod potest naturam est non potest efferre
digestionem quam aliquando est de natura et
ideo quod potest non corrumpit quod ideo
igitur tenet viam mediam / vocatur
igitur caussatur a re solida per naturam
sed in genere sanici mittit agens
per naturam quod declarat albedo que
licet eius assimulatio in hoc ca-
ditalibus sed tysanis non potest in-
venire et materia in hoc assimulatio
et extrinsecum grandem agentem quod non est eius
propter naturam et parum grandem manet
quia quoddam est potest naturam et inde
ut assumitur per suas malas
qualitates et ideo licet aliquando nec a
agente sunt eius et agente supra
sanici sit vna et eadem quod ideo licet
invenitur assimulatio inter eas ma-
gna est differentia in effectu quia
in hac saniei non agit calor
naturalis super eius tunc puta
naturalis est et a nullo impeditur et
eius est in potentia et pro
tanto potest fieri per substantiationem sed in hac

fit. et in hoc potest naturam non fit autem sa-
nies ut in sanie generatur licet eius
vero est ut fieret assimulatio corporis
non potest generatio ipsius tamen et inde
ut dictum est saniem igitur vt tantum
erit fit natura quod licet natura
non potest assimulatio eius in adeo
facit ut fit subtilabilis eius tempo-
re saniei i. subtilitate attone-
vali quam eius efficitur a re sine natura
virtualiter est i. Ratio nota quod lu-
sus naturam fit sicut in vermo fructus
naturam eius et eius ubique fructus
possunt putrefieri et corrumpi et per
inde saniem generari. Et ideo
est licet mobilis sed licet putrescere
et corrumpitur et destruatur quia licet
imbibitur eius quod sit non agit
potest putrefieri et corrumpi et se-
cundum eius posset inde generari sed
fuit declaratum a nobis sed licet
de cerebro fit. Sed nec de osse est
immobile eius materia solida putre-
fiunt et corrumpuntur et in sanie
resoluuntur fit per i. eius pulmonis
et in osse fistulato

De difficultate anhelitus et asmate

Asma est difficultas anhe-
landi cum sonitu sed
dispnia est difficultas
anhelitus sine sonitu In asmate
eius sequitur patiens ad dolorem
anhelandi et frequens sicut homo
qui currit et laborat iste
eius qui efforcat i. dispnia anhelitus est
anhelitus sicut homo tamen et
homo potest respirare et de licet
stat versus. dispnia sic vocat
tamen asma malum quod declar-
atur eius duo sunt tamen genera et forme
Et species sed se prima species difficul-
tas anhelitus est eius licet non
potest appellari a... pro tanto que
certo et tamen est eius constringi
sufficit ibi dicitur saniose superfluitates

et ista species appellatur sanguinea . Alia
species est quando aer non potest trahi ad
cor nec sufficienter provenire quia costa
et pectus non possunt bene dilatari
et vocatur anhelitus seu anhelo
sus . Tertia species quando laborat utroque modo
scilicet attrahendo et expellendo et vocatur
orthonia et de hoc facit versus
Sepe vocat late trahit ad se non
sufficientur . Et anhelosus dicitur
sanguinosus . Orthonia morbo
quoque repatur utroque . Tertia species est
anhelitus duplicatus sicut est flo
rapus aut puerorum flentibus ad
quinmar anhelitum et tenent retentum
per retentum et attestatur in se . Qui
vehementer calidi et tendit
oxigenum et debilitate . Item
possum addi quin velles . Quarta species
sicut est anhelitus fortum in quo
spiritum se parat homo ad exigendum
et stringit ut possit attrahere
anhelitum vi eius posse sufficere
corporum motum quod se currit
per dentibus pono est attractum
anhelitum cum hortit sua dolorem et
mulier sua facit nisi quod non se
hic vetere super lateria magna
aut difficultate de pariendo se
dendo jacere coprit multum et
varo . Intelligendum est cum istud magis
per pulsus et anhelitus quoniam
et dicit Constantinus . Item hoc sit
in pulsu est dilatatio cordis et ar
teriarum propter hoc ut infrigidetur
cor et sanguis arterialis et
ex constrictione ut fumose superflu
itates expellantur et sunt
due quietes vel simul est in
anhelitu et cum dilatatio pectoris
ut aer frigidus vadat ad pulmonem
et ideo hoc est ibi constrictio ut fumose
superfluitates expellantur et sunt ibi
due quietes . Constantinus est quod
quoniam sicut pulsus immutatur propter
res naturales et non naturales et propter

naturales et secundum hoc efficitur pulsus
magnus parvus frequens et rarus
et cetera . Alias non est intentio mea
determinare de causis immu
tationibus anhelitus sed solum de
immutatione que fit a rebus contra
naturam et in sequentibus videbis . Diversitas
Hec autem hoc passiones sunt ordinalia
que aggravant dyafragma aut pul
monem aut tenuia aut epiglo
tum aut lacertos moventes cla
bandum pectoris aut ista membra
sunt propinqui subiectum . Et hoc paret
cause igitur sunt et sic est morbus
consimiles officiales et cetera . Ratione
horum igitur hoc modo . Difficultas
anhelitus provenit aut a causa
extrinseca aut intrinseca . Ab
extrinseca sic est casus ordinarie
nimia caliditas aut frigidas
aut aer pestilencialis aut
sic est aer calcinati et minerale
et fundentium metalla et asper
venenum et operari in argento
vivo et fumus ponti et arcross
et multa consimilia . Sed si venit
asma et difficultas anhelitus
propter causas intrinsecas hoc est
propter tenuia aut propter sanguinem
et passiones eius aut propter stomachum
potissime eius est nimius repletus .
Venit etiam propter passiones epatis
et potissime propter repletionem gibbi
et propter passiones matricis ut
in suffocatione matricis et propter
passionem splenis et ventris
hoc est omnia illa que sunt corpore
iuxta dyafragma veniunt etiam
ista propter passiones pulmonis
sicut est plenitudo et repletio
sanies quod humiditas aggregata
in concavis pulmonis aut in
suis cannalibus que in venis pul
monis aut in concavitate pectoris
aut in trachea arteria aut
epiglotto et venit etiam propter ventositates

et propter malam complexionem ca. fri. sic-
ca. et venit etiam propter opilationem et
raro simul cum frigiditate diversi-
tate causarum materialium et qui re-
et qualitate et sicca et frigida eorum
adveniunt et adveniunt diver-
sitates magne in anhelitu
sive in attrahendo sive in expellendo
sive utroque modo [illegible] species
difficultatis anhelitus. **Signa**
Si autem venit propter causas extrinse-
cas distinguitur per medicum. Et si
venit a capite distinguitur per dolorem.
Et si per signa capitis et quia asma
venit subito et si venit propter pas-
siones cordis aut intestinorum aut
propter apostema pectoris satis cito dis-
cernitur per illas. Et si venerit
propter caliditatem [illegible] distinguitur
quia anhelitus est magnus et frequens
sitis et adest sitis et calor et leditur
a calidis et iuvatur a frigidis. Si est
de frigiditate anhelitus est parvus rar-
dus et frequens et non est sitis et
iuvatur a calidis et leditur a frigidis.
Et si est de humiditate est cum
screatu multo. Et si est de sicci-
tate non est screatus. Et si est propter
repletionem venarum pulmonis est
anhelitus [illegible] et est ca-
mala valde. Et si venerit
propter debilitatem virtutis non po-
tentes movere lacertos pector-
nales sunt graciles et [illegible]
ad meliora et anhelitus est debi-
lis. Et si fuerit de opilatione
et repletione trahunt anhe-
litum cum magno desiderio et
inflatur pectus et desiderant
magis expellere quam attrahere.
Et si fuerit propter magnum calorem
magis desiderat attrahere quam ex-
pellere. Et si fuerit de ventosi-
tate est cum distensione et
inde continue. Et si fuerit
a corde est cum tremore. Et si

fuerit de sanie distinguitur per sputo.
Pronosticatio. Asma in senibus
nunquam curatur. Asma in omni etate
quando nunquam curatur aut cum magna diffi-
cultate. Asma pessimum [illegible]
non recipit curam. Qui in asmate
anhelitum est [illegible] et calidus et
frigidus signum est mortis. Item
In asmate anhelitus tremulus
et pulsus tremulus malum signum
est valde quia significatur
vene pulmonis esse replete in
asmate [illegible] pessimum in
ad difficultatem anhelitus quod
patiens cogit se adclinandum
et anhelitum suspirando morte
est quia anhelitus est suffocativus.
Asma si venerit propter desiccationem
splendidum [illegible] aut nunquam curatur.
Asma si venit perforatum et
rapitur est debile nunquam
curatur. Iuvatur quod asma et diffi-
cultas anhelitus sunt [illegible]
cronice et moventur paroxismaliter.
Caveat igitur medicus sibi de pro-
nosticandis. **Curatio.** Simul-
tudinem difficilis et ideo dili-
genter procedamus. Prima regula
est licet sit quia a principio non admi-
nistremus nimis calida quia materias
ingrossant donec corpus sit
mundificatum. Secunda est quia non con-
tinuemus nimis unam medicinam
sed mutetur modus operandi. Tertia
est quia non administrentur narcotica
nec aliqua constrictiva in ma-
teria remanente in corpore.
Quarta regula quod postquam materia
fuerit subtiliata purgetur per
vomitum aut secessum. Quinta regula
quod nulla via in illo morbo fiat
balneum nec fomentatio. Sexta
quod dormiat quantum poterit
et non dormiat de die nec
super repletionem nimiam nec somnus
sit profundus. Septima est quod si est

possibile

possibile quod numquam poterit quod
medietur secundum preparationem horum aut duas
per partes ... quod sumere vitent
omnia cibaria ventosa. Leuis vescis
videamus de dieta. Panis sit
bene coctus bene fermentatus et cum
grana quantitate salis et sit de spelta
et sit postea cum aniso et maratro
et cimino. Vinum sit aliquantum clarum
odoriferum sed in parva quantitate.
Carnes sint in plurimum volatilium
et similium sicut ... aues
Caro vulpina et etiam mirno
tali multum competunt et
potissime pulmones quorundam
animalium sicut etiam si pulmones
pulmonis et vtatur isto pulmone
sicut ... modo de ... galli an
tiqui multum competit et potis
sime decoctus cum multo polipo
et aniso et cimino et maratro sive
sive et calefacte ad ignem ...
... et consimilia sic sicut sunt passe
pinee pistacee ... et similia
Allegantur ... sicca vel frumentum
vel panicium ... cum me
cibis et etiam vtatur pastellis quod
mosis de agnis ...
vtatur omnibus sorbilibus et ...
De olibus vtatur buglossa borragine
feniculo petrosilino origano calamento
nasturcio serpillo ysopo sparago
salvia ... bleta ... cum
leguminibus de fructibus vtatur ficubus
siccis et uvis bene maturis et
dactilis ... pinguibus et amigdalis
dulcibus. De ... et ...
quod non ... comedere ad saturitatem
et ... appetat et assellet
... comedat ...
... De motu et quiete
vtatur ... cibum abun
dando ... seu alias ...
... seu vomitando ...
... modico ... sit ...
de furcando ... extrema

et pectus cum panno ...
omnia balnea et potissime post
cibum ut dictum est. De sompno
dormiat sicut qui sedendo et non dor
miat de die nec post cibum nec post
longam moram ut dictum est.
De accidentibus anime vitet ira et solli
citudinem et sit in leticia sempi
terna. ... sunt frequentia
et quia ista res sunt magna quando
in circa sit reumatismo et tussis
et asma ... ad ...
... et que ut plurimum
accidit asma et difficultatis anhe
litus de causa ... et ...
... de illa ... Recipe radicis ...
... ...
... absinthii
radicis rubee maioris ... cala
menti ... ...
ana ... ... feniculi ana ...
... ...
... ana ...
... ... quo utatur
mane et sero cum aqua ...
... quod ...
... ...
super pectus ... et oleo
et addita cera fiat unguentum quo
vngatur totum pectus ...
... ...
sit. Recipe ... ...
... ... ana ... euforbii
pulvere ... ...
... ana ... ...
... ana ... ...
... ... absinthii
... ana ... ...
melle et cum ... ...
... ... de ista ...
... addatur ... ...
... ...
... ...
sicut ista ... ...
... sal ... Capparis
... ...

Reumatismus
tussis
asma

... vomitus pulcher

quibus sol ad modum certi armoniaco
castoreo opoponac et similia vel
similia. Item rafanum et lardum cum
cerebro mi et ponatur in aqua ad pu-
trefaciendum usque ad 3 dies vel 4 deinde
remoueantur sed lardones ad
bene radendo quod nihil remaneat
Item bulliat rafanus in oximell
squill. et oximel bibeat et fiat
inuitabitur vomitus. Item aut suffic(ienter)
purgetur ad medicinas ... secessi-
uas et vomitiuas vel opiatas tales
et suffumigationibus. Item opiate cum
simplex ut tyriaca antiqua aurea
allexandrina metridatum fi-
lantropos philonium et curatur
isto suffumigio. Item arsenici sul-
furis viui ... acetosi ro-
... palucusanda pulueri-
zentur et conficiantur cum butiro et ef-
ficiantur pillule ad modum auellane
et ponatur una pillula vel due super
carbones et recipiat fumum ore
eger. Item notandum licet ex parte asmatici
frequenter sint pingues et debiles et
aliquando extenuati et ideo in talibus
formidemus medicinas laxati-
uas et vomitiuas et omnia ea que sunt
fortis virtutis. Item notandum est quod ultimum
in medicina ... cauendum sumus de-
... quod fiat ... in medio
pectoris. Item aut asma fuit cum
... curatur ... que
alii vel vi ... Item aut
... Item in
difficultas anhelitus fuit propter
... abies ...
sicut sunt borago buglossa. Item pomar-
... malua oleum
... oleum amigdalarum dul-
cium vel butirum et ... lacte
mulieris et asine et capre et ...
sicut ... et ...
Item aut ... fuit ... et ...
et ... fortis sicut flores ... quod
qui vapores ... sunt cor et

aliquando sit causa difficultatis
anhelitus quod tunc oportet flores
et utatur ... et aqua ordei et
... in oleo ... et ...
... et ponatur super pectus ...
... oleum ...
Item si asma venit in puerulis lac-
tantibus ... sibi sucus feni-
culi ... lacte. Item si venit
ventositate ... ad ...
... castoreo ...
venerit propter ... passiones ...
sit ... lana sit ...
aut sit ... Item notandum quod ... deinde
... pectoris ... fuit
... sine asma ...

E opt... — ... bulliat et de-
spumetur ... et ...
... et ... Cla
risio. Item notandum quod anhelitus ...
aut voluntarius aut contrarius. Si
... sit ... cum
... infrigidatione cum ...
... et expulsione
... et ideo
... sit singularis. Si
aut anhelitus ... volun-
tarie ... homo ...
... sine anhelitu ... vidimus
de illis qui stant ... sub aqua
et in longa retentione anhelitus
voluntaria qui in voluntaria
sit ... naturalis licet
non sit ... Item aut ...
constringit violenter ... sit ...
tario non sensibilius ...
et ... sit ... aliud ... de ...
... anhelitus voluntaria et
aliud de non voluntario. Item non
... cor sit ... calidis
... appetenti
... anhelitus
... ad cor ...
... qui
... infrigidatum ... et ideo anhelitus
frigidum ... signum ...

z morile. Tercio ad iu(n)ctu(m) q(uod) s(e)q(ui)t(ur) stup(er)a
bene p(ri)m(um) competere i(n) malicia
anhelitus sic sic sanid(?) ro(bur) spi(r)ad
simi(l)is posterulat z spiral z ... d(i)co
q(uod) in ut(ro)q(ue) motiua l(ate)r(is) d(e)bi
lita e(st) p(ro)p(ter) nimiu(m) calore(m) et
nimia(m) corp(or)is raritate(m). Secu(n)do q(uod)
e(st) q(uod) motus anhelitus p(ri)mu(m) fit a
v(irtu)te n(atur)ali mouent(e) volu(n)t(a)rie
z p(ri)mu(m) fit a v(irtu)te n(atur)ali regitiua
z ita fit p(ri)mu(m) a v(irtu)te cordis q(uod)
illa moueat dilatando z (con)strin
gendo et forte fit ab illa v(irtu)te
q(ue) informat q(uod) qui dedit form(am)
dedit z motu(m) et p(ri)mu(m) e(st) q(uod) fit
a v(irtu)te n(atur)ali attractiua q(ue) sentit
et dilatat (con)desiderio z (con)tinuit(ur)
(ex)pulsiua q(ue) e(st) ad expellend(um) no
ciua z ita facit ad (ex)pulsio(n)em
lic(et) motus v(irtu)tis n(atur)alis no(n)
appeat nobis manifeste corpe
(con)sistente sub disp(ositi)o(n)e n(atur)ali.
Motus igit(ur) n(atur)alis z v(irtu)tis vital
(com)ponant(ur) s(ecundu)m disp(ositi)o(n)e(m) v(irtu)tis
n(atur)alis regi(m)e(n) m(od)o aut(em) ita e(st) q(uod)
mot(us) v(irtu)tis a(n)i(m)alis venit n(atur)a
lis in t(em)p(or)e vigilia(rum). Sed motus
v(irtu)tis n(atur)alis venit ... i(n) t(em)p(or)e
sompni. Vltimo no(tandum) q(uod) mot(us)
dilatat(i)o(n)is z (con)strictio(n)is p(ro)cedit
ab ead(em) v(irtu)te s(ed) n(on) d(e)s(ideri)o
vit(ali)s d(ece)ns a s(ecundu)m mo(dum) dila
tand(i) m(od)o (con)stringendo

De pleuresi

Pleuresis e(st) apost(ema) in lacerto(rum)
seu pannicul(or)um seu ve
laminu(m) costa(rum) interior(um)
clibani pectoris ...
e(st) pleuresis q(ue) vera et q(ue) n(on) vera
n(on) vera e(st) lat(eri)s seu tame(n) cos
tar(um) exteriore q(ue) in costis pl(ur)ib(us) q(ue)
s(un)t sub dyafragmate siue sint
exterius siue sint interius siue
n(on) fit de ventositate. Pleuresis
aut(em) vera fit in velaminib(us) cos
tar(um) interius et potissime i(n) p(ar)te

Vbi velamina quedam t(ame)n costis qui
quida(m) e(st) panniculus q(ui) tegit costas
interius et quida(m) qui diuidit
sp(irit)ualia a n(atur)alib(us) et appella(tur)
dyafragma z quida(m) e(st) q(ui) diuidit
pectus s(ecundu)m longu(m) in duas
p(ar)tes in(ter)m(edi)o aut(em) i(n) partib(us) d(ict)or(um)
a costis in ist(is) velaminib(us) n(on) p(otes)t
generari apo(stema). Sed in p(ar)tib(us)
in quib(us) quida(m) costis q(uod)
ibi s(un)t vene z arterie et ali
qua carnositas z humiditas z
ideo ibi p(otes)t generari apo(stema). Est i(n)
pleuresi vera apost(ema) velaminu(m)
costar(um) interior(um) et e(st) apost(ema) calidu(m)
q(uo)d q(ui)d m(ateri)a e(st) ca(lida) q(ue) q(ue) acquisiuit
caliditate(m) ex putrefac(ti)o(n)e. Quando
aut(em) pleuresis in utroq(ue) latere
dextro et in latere sinistro
s(ed) illa q(ue) e(st) in latere sinistro
e(st) magis periculosa s(ed) velocius
curat(ur) s(ed) illa q(ue) e(st) in p(ar)te dex(tra)
n(on) e(st) ita periculosa s(ed) tardius curat(ur)
s(ecundu)m Aui(cennam). Nu(n)c aut(em) illud apo(stema) curat(ur)
multis modis aliq(ua)n(do) insensibilit(er)
z p(er) euaporac(i)o(n)e(m) et e(st) melior curac(i)o
aliq(ua)n(do) aut(em) resudat. Et sic resudat
vadat ad pulmone(m) z expellit(ur)
cu(m) tussi. Aliq(ua)n(do) remanet p(er) sanie(m)
z vadit ad canales pulmo(n)is
aliq(ua)n(do) vadit ad (con)cauitate(m) pectoris
et mundificat(ur) i(n) ... q(ui)
pulmo cu(m) dilatat(ur) imbibit sibi
illa(m) m(ateri)a(m) z cu(m) (con)stringit(ur) n(on) pellit
ad canales z tunc expellit(ur) cu(m)
tussi sicut dicit Aui(cenna) in de i(n)terioribus
aliq(ua)n(do) m(ateri)a pulmonis indurat(ur)
et lapidificat(ur) aliq(ua)n(do) vadit ad vias
urinales p(er) c(ur)sum magnu(m) aliq(ua)n(do)
venit ad intestina z aliq(ua)n(do) v(er)sus
m(od)o ad alia me(m)bra multis sic
videbim(us) i(n) de signis. Cause.
Pleuresis causat(ur) aliq(ua)n(do) a causis
exterior(ibus) aliq(ua)n(do) ab interiorib(us). Ab
exteriorib(us) sicut ex nimio calore
z frigore et potissime cu(m) s(un)t ...

motus nimius et proveniunt a per-
mutatione aeris forte aut quia ventus
borealis venit post australem
et proveniunt ex dispositione scilicet patientis
aut accidentium temporis anni et ideo
veniunt frequentius in vere quando
est complexio plenitudinis et
plus in estate quando est calida et sic-
ca et plus in autumno quando
est de inflatione et plus in hieme
quando est de frigiditate In senibus
aut raro veniunt et si veniat est
magni periculi et raritatis vel
tarde curabiliter Causa autem propin-
qua determinatur causa autem re-
mota est repletio capitis et totius
corporis et potissime cum fluxione
subito veniens frigida in aere
Causa autem immediata est repletio-
ne · 2º sanguis 3º flegma 4º colera
et ventositas etc. Et hec causa sed non
est pleuresis **Signa** Signorum
que sunt que significant pleuresim para-
et que sunt que significant partes morbi
et quedam sunt que significant
inflationem materie ad aliam partem et que
sunt que significant salutem et que
significant mortem et que distinguunt me-
lior et minus malum et ista signa per
nostra comprehenduntur in istis non
oportet ponere ubi tractat de hoc
et cognoscemus etiam per ista quando egritudo
erit longa et quando erit brevis et
per ista sciemus longitudinem status
a primo et ex hoc dependet
tota curatio Signa in summo
de summis Signa que significant pleu-
resim sunt quinque ut dicit in de crisi.
Primum scilicet dolor lateris cum punc-
tura quia ibi est apostema causa
doloris mala complexio et solu-
tio continuitatis et hoc in isto morbo quando
ad venam arteria vena et est quando
quando advenit abundat in venis.
Secundum signum est febris continua quia materia
est putrefacta in loco propinquo cordi (?)

tertium et difficultas anhelitus propter
compressionem pulmonis Quartum est
tussis gravitans quia illud quod
resudat ad canalem Quintum signum
additur pulsus serratus quia morbus
est in membro nervoso non quod multum
occultatur secundum dispositionem materie est scilicet
Signa autem quadrifariam pertinentia sunt
ista quando si materia est colerica urina
est incensa citrina et tenuis et
pulsus durus et velox et frequens
et dolor acutus pungitivus multum
incensivus et sputum citrinum et alia
signa colere destructorie preter
naturales non naturales et contra naturam
Si autem sanguis fuerit in causa
urina erit rubea et spissa et
pulsus plenus et sputum subrubeum
Avicenna dicit quod sputum rubeum
est valde malum quia significat venam ruptam
et tunc competit curatio sicut
in ydropisi ut dicit. quando pleuresis
indiget medicatione et vena apta
constrictiva Sputum autem subrubeum
est bonum a principio quia attestatur
super dominium sanguinis quod quia
de facili digeritur et venit per viam
resudationis a principio ut
dicit in tertio Pronosticorum Se-
quitur et ista signa et pro alia que
attestantur super dominium san-
guinis flegma autem discernitur quia
urina est remissa et spissa et pulsus
inordinatus et salina multa
et siccatur flegmaticus et spongiosus (?)
gravis Melancolia autem discernitur
quia dolor non est multum incensi-
vus acutus et sputum lividum paucum
et urina remissa et alia signa
que attestantur super melancoliam quando
rarissime accidit Item Signa
que significant partem (?)
morbi et habentur ex hiis in libro
de crisi Secundum in illo loco quoniam
non apparet aut indigestum aut
liquidum aquosum aut grossum

viscosum globosum aut cum labori-
osa tussi principium est morbi
et cum incipit expuere et aliquid
digestum et cum alleviatione et cum
minore labore tunc est augmentum
et quando sputum est album leve et
equale et cum facili tussi et alle-
viatione tunc est status et cum
ista incipiunt minorari et fe-mi
nui tunc est declinatio. Sed hic
advertendum quod si principium mor-
bi est longum tota egritudo erit
longa et quando principium est breve to-
ta egritudo erit brevis unde aut
pleuresis de qua loquimur terminatur in
ipsa ebdomada cum forti virtute brevis
est terminationis. Et aut omnia
particularia non curantur
ut plurimum in ebdomada. Et aut
materia est frigida et ideo ferventer tunc
prolongatur et ideo extenditur si-
cut ad 20 diem. Alii ad 3
sicut in anxio ... [illegible] plus
et de hoc dicebat ypo. De
pleuresi non vera dicit de pleuresi
de materia frigida. Apostema quidem
in 20 dies ... 40 dies in 60
emperica differentia. Notandum
igitur est medico ut sciat quando
doctrina proxima veritati con-
gruebat elongationem status a
principio sicut igitur tempora morbi
cognoscuntur per vena et ... et
capitale et venarum et in egritudinibus
stomachi et intestinorum per egestiones
ita tempora morbi in egritudinibus pec-
toris et pulmonis cognoscuntur
per sputum. In egritudinibus igitur
pectoris et pulmonis sputum di-
ligenter considerare aut aliter nescis
terminum pronosticare et dietare
nec curare. Et sequitur 2a quod in
pleuresi et in peripleumonia quanto
plus expuit tanto plus alle-
viatur et ideo quando plus acceditur
ad statum tanto plus alleviatur

quia in sit pleuresi salubris status non
est nequior horaru pro racione
quod sicut materia expuendo ... et
paulatim ita expellit et ita
semper inducit alleviationem quia ibi
non est status quo ad actum sed quo
ad dignitatem. Et 3 sequitur signorum
sumitur ex hiis que significant
translationem materie cum pleuresis
sufficiente infirmatur ad cor et
signum est sincopis aliquando infirmatur
ad pulmonem. Et huius signum quia
dolor non est ita acutus. Et est diffi-
cultas anhelitus et maior
alia aut infirmatur ad pectus
et signum calefactio maior
et caliditas aliquando mittitur ad cerebrum.
Et signum frenesis et aliquando
aliquando mittitur ad nervos et signum
est spasmus et ... iste declarationes
sunt pessime aliquando tamen mittitur
certo ... et tunc posset
esse bonum cum alium multum bonum
signum. Et ultima species signorum
sumitur ex hiis que distinguunt
signa differentia inter apo-
stema et pleuresim quia in apostemate
est pars pulsus est undosus et do-
lor est sub diafragmate in dex-
tera et tussis est sicca et dolor
non est acutus. Et si est in spina
egestio sicut lotura carnis et si
in gibbo vena est spissa confusa
et modus est ad modum ... ...
colera aut que distinguunt inter
pleuresim et peripleumoniam sicut ista quia
in peripleumonia pulsus est undosus
et dolor non est acutus et difficul-
tas anhelitus est maior et est dolor
inter duas spatulas in ... ...
rubee. Colera aut que significant frenesim
sunt nigredo lingue et ardoris
et vena ... et quod dolor ...
... ... Et 6 signum
sumitur ex hiis que significant
salutem sputum album leve et equale

[illegible] commodatur tussi et cum alleui-
atione patientis et quod continue
et quod cito apparet a principio sine
dubio salutem significat et pons
sime quando alia signa conveniunt
sicut est bonitas sompni et
appetitus et bona tolerantia
et quod applicatio medicinarum co-
ferat et quod egestio non sit frequen-
ter liquida sed iuncta et equalis
et hora soluta et quod urina ver-
gat ad rubedinem et ad quandam
mediocritatem et quod cito incipiat
facere bonam residentiam et inter
bonam residentiam de urina sem-
per [illegible] ysaac [illegible] et
et venarum [illegible] signum [illegible] sive
sint bona sive mala in [illegible]
aut [illegible] venas sicut in pleu-
resi et similibus. Et urina sint
laudabilis bonum est. Et [illegible] est
certum signum salutis. Et alius
enim potest periclitari. Et [illegible] urina
sive mala et indigesta [illegible]
conditionibus certum signum est ad
mortem quia [illegible] digestio deficit
in radice bene deficit in ramis.
Septimum signum sumitur de prog-
nostice ad mortem omnia signa
quatuor pleuresis si fuerit
[illegible] intensa et laboriosa
mortem sequitur sicut est dolor ve-
hementis in [illegible] ad [illegible]
[illegible] prosternat [illegible] vehementia
doloris. Similiter vehementis dif-
ficultas anhelitus et frequentia
et frequentia addat in caliditate
et caliditas in frequentia et ita
fit circulus et unum addit in aliud
et similiter tussis multum labori-
osa et impediat sompnum et
[illegible] frequentissima et est mo-
lestior [illegible] morbis [illegible] 8°
de ingenio. Decimum similiter
accipitur signum mortalitatis sicut
est [illegible] inter [illegible] tam

laboriosa tussis sicut cum non potest ex-
pelli quia debilitas virtutis et
[illegible] sicut [illegible] ventositas
et grossities et [illegible] quod [illegible] eger
[illegible] nisi non potest expelli
an si expellatur et subito [illegible]
neat gravedine manet
mortale est. Et raro quod urina [illegible]
digesta quando [illegible] digestio
est [illegible] et liquida mala.
Urina est nimis tenuis et
spissa [illegible] et nigra
sunt signa mortalia similiter pulsus
debilitas. Et est [illegible] pleu-
resi et in [illegible] eger
medicus recte operatur et [illegible] er-
ror [illegible] si patiens [illegible] me-
dicamina recte applicata [illegible]
et particularia non alleviant
sed potius aggravant signum est
pessimum et mortale in talibus [illegible]
non est insistendum. Visis igitur
signis et causis pronosticatione
ad curam accedamus. Cura
In primis considerandum est utrum sit co-
[illegible] sed [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] fiat sibi suppositorium
vel clistere deinde applicentur
calefactoria quando aut liniat aut
digerunt. Si corpus non est ple-
thoricum. Si est plenum dolor
augmentant et ita digerunt
quando [illegible] purgatio [illegible]
Si dolor descendit [illegible]
[illegible] purgetur [illegible]
[illegible] et mana. Si [illegible] nolunt
quod [illegible] in omni dolore sit
descendente sive descendente [illegible]
[illegible] in pleuresi igitur [illegible]
[illegible] et virtute forti fiat
[illegible] flebotomia [illegible]
[illegible] lateris. Deinde si plenitudo
adest de basilica opposita lateris
deinde de basilica [illegible]
lateris. Et est [illegible]
[illegible] capillo [illegible] quando dolor ad

spatulas ab quarum cum procedit
humida et procedit usque ad cor
Et deinde vena ascendit
usque ad ii quod gradu sunt superfluitati
procedit a corde qui ramus cui
dicitur a tempore recto vel sinistro dextro
et sinistro et constituunt basilica
mediana brachii Iste igitur
dicitur basilica cephalica et hepatica
et pulmo et in ea est quod
et licet de flebotomia de quacumque
parte fiat sed aliud est qui vene
capillares quae mittuntur costas
superiores sunt colligantur
cum venis capillaribus qui
procedunt a basilica et ideo si
fiat flebotomia in pectoris corpore sed
non de eodem latere fiet
tractus ad locum contrarium capil
lares et ita faciet ad augmentum
et si consuetudine confirmato et cetera
non deinde flebotomia fiat de
parte opposita nec fiet tractus
materie corrupte ad membra nobilia
Est igitur quod cum pectoris corpore
flebotomia existente debet si flebotomia
de basilica opposito lateris aut
de saphena eadem parte et postea fiat
de eadem parte Et dicit G quod si
non inveniatur basilica quod fiat
de mediana Et si non inveniatur
mediana quod fiat de cephalica
quia de quacumque parte fiat a
toto corpore fit euacuatio Alii nimis
quod flebotomia et farma multum sunt
considerandi ne virtus debilitetur
quia virtus est quae morbos curat Deinde
fiat calefactorium Et si materia
est violenta fiat calefactorium cum
spongia aut cum vase eneo vitreo
vel terreo involuto panno intepido
inter latus et vas Et autem materia
fuerit grossa viscosa fiat calefac
torium de cribro furfuris et furfure
continue et posito in sacculo et bulliat
in aqua ubi sit aceto et cetera

foetu et latere applicatur Sed
in omnibus istis debet esse cautela
quod possit in prima frigidari
quae removentur Si autem materia fuerit
sanguinea aquosa fiat cale
factorium de sale et milio torre
factis in sacculo positis Item materia
tali portione gargarisandum gargarizandum
Deinde in ore tenendo Recipe eadem
liquiritie grani gramatis ana ʒ i
endivie scariole ana ʒ ii capillorum ve
neris cordei ana lb i quatuor se
minum maiorum et minorum seminum papaveris
albi lichenis multi Reubarbari ana ʒ i
melli ʒ ii pannis iunctis lb i sed
frequenter lb i ʒ v Et si materia est frigida
et ipse fervens et materia difficilis ad curam
possumus addere de melle alias
ʒ ii ʒ et de radicibus pectoris et conspi
ʒ apii ana ʒ v cum madire et cetera
Si tussis esset debilis et non vero
de siccitate pectoris Oportet igitur
istis addere et alia dantur multa
quemadmodum particularia Si autem
videmus quod predicta non iuvant
sicut deberent tunc faciamus emplastrum
vel calefactorium et unguentum postquam
videmus quod constitutio materie predictorum
et cetera Recipe alumen rubi fenugreci
seminis lini nasturtii seminis amigdali
dulcium dragaganti gumi arabici mirbolanorum
liquiritie mellis ana ʒ i contundantur et
bulliat in aqua in plus et cum
oleo zizanino Et si materia est multum
calida fiat unguentum de populeon
et butiro sine sale aut cum mandra
gora et oleo violarum et cetera albi et ista
olia et unguentum et emplastrum ponantur
in lana succida et quod pectori applicetur
tenere et hoc fit ubi febris vel cortex
vel dolor et non apponatur omnino
unum aliud Ego videndum est de cura
Cura eius dicitur quod desideratur ista consi
deratio status de pectoris Quia igitur pars
spiritus patitur damnum et in pleu
resi fuit plus damni est Et quod dicto

est tarde determinationis. Prohibendum
quia vinum non potest tollerare. Et quando consuetudo
est breuis in morbo isto potest esse contrarius
et vinum bene potest tollerare et quando parte
accipitur parte est dimidium propter respectum ad
vinum consuetudinem quia vinum vim debilem et
non possit digerere [illegible] vina. Et si
multum accipitur vinum vim fortem et in
multum de cibo propter respectum ad vinum con-
suetudinem licet parum de vino ad respectum
ad totum morbum quia morbus breuis
terminationis est. Nota quod potest dictare nisi quod
cognoscit elongationem statim pro do-
Pleureticus igitur sit contentus aqua ordei
colata aut si non saltem aqua ordei cola-
ta [illegible] est pro sana. Et si
consuetudo elongetur vtatur ordeato ali-
quantulum de mane et vinum de sero
pleureticus autem potest vti variis ~~potibus~~
potibus primo scilicet aqua ordei cum volumus
mouere et infrigidare et mundificare
2o potest vti oximelle aquatico scilicet
et melius est aqua fontis cum volumus
fortius infrigidare et abstergere 3o potest
vti vino albo debili aquoso nato
in montanis cum multum aque 4o
cum volumus magis vti virtute confortandi
et isti duo potus vitentur in principio
et cum materia est calida. Et potus sit
infrigidantes [illegible] est aqua fontis cum pa-
rum [illegible] cum est delicatus et volumus
infrigidare 4o potus potest esse sirupus
malorum granatorum dulcium cum
multa aqua fontana cum volumus
humectare et confortare. 5o potus
potest esse [illegible] aque fontis [illegible]
melius aceti [illegible] in 25 partibus [illegible]
[illegible] et [illegible] potus [illegible]
[illegible] delicatus cum volumus infrigi-
dare et mundificare. 7o potus
potest esse brodium pulli [illegible] vtile
est delicatis et debilibus et plenis
fastidio. Et pulla [illegible] et
decoquatur cum multa aqua fontis
et lactucis et seminibus [illegible]
sine sale et [illegible] et

[illegible] potibus

[illegible] potu dicendum

vel alio beneficio et decoquatur usque
ad consumptionem [illegible] et vtatur illo
brodio pro [illegible] vel pinguedine
[illegible] temperata si [illegible] esset. Et [illegible]
potest esse nisi esset sitis et [illegible]
tas ariditas lingue scilicet siccitas
[illegible] que remitteant sirupi [illegible]
cum multa [illegible] sirupi [illegible] que cum
aqua ordei aut cum aqua fontana et
similibus et est [illegible]
[illegible] debet [illegible] negligi
[illegible] passionibus [illegible] quam
[illegible] medi-
cinas quas comperitur in pectoralibus
administrentur igitur medicina
cum melle [illegible] cum materia est
[illegible] grossa [illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
sicut est pleureticus igitur si [illegible] non
sufficiat potest vti amidone et fari-
na tritici decocta in [illegible] et
[illegible] cum lacte amigdalarum et potest vti
[illegible] et [illegible] in [illegible]
suo potest vti piscibus squamosis
de aquis [illegible] currentibus [illegible]
cum sale et petrosilino et aqua.
Ingrossetur igitur regimen scilicet elon-
gatis statim et [illegible] omnia et
consimilia medici industrie [illegible]
[illegible] potest [illegible] vti aqua maluarum et
[illegible] et buglossi et [illegible] et
[illegible] et carnem [illegible]
vti passulis [illegible] et amigdalis et
[illegible] et cucurbitis et [illegible] Et si
materia est [illegible] vtatur [illegible]
[illegible] cum melle et sorbi-
[illegible] Et panis est [illegible]
quam panis qui est fermentatus
[illegible] azimus [illegible] azimus non [illegible]
[illegible] opilat [illegible] fermentatus
[illegible]
[illegible] panis [illegible]
nisi fermentatus [illegible]
et in [illegible] Et si [illegible]
[illegible] ad [illegible]
in [illegible] igitur [illegible]

panis in aqua ter lota prius et sic dati
ona sorbilia et decoctiones cimin
adiuvantur et dentur poma cocta et
mala granata dulcia et pruna
bene matura et recensa dulcia
Insuper de his sic aliqui consulere et ego sic
ipso. videlicet fiat storia nec detur far
maria re [illegible] consuperato videlicet detur
cibus venere consuperato credunt
igitur clisteria aut suppositoria
videlicet detur cibus in magno dolore
a magna afflictione in ventre cadat
[illegible] cantionis videlicet fiat.
storia nec farina in in [illegible] mi
[illegible] non detur [illegible] multe
acuitatis nisi ista particularia
quemadmodum sed quod morbus sit declinationem
nationem et materia grossa visco
sa et dolores fortes et tussis ino
dinata et difficultas anhelitus non
sit magna et quod detur in pura quantitate
et cum multitudine ptisane [illegible]
propter eius fortitudinem [illegible]
[illegible] multi Insuper et magis [illegible]
quod aliqui ponunt repercussiva [illegible]
pleuresis sed ego non sum illius
opinionis [illegible] applicantur magis
et tunc ingrossant et constringunt
et condensant et addunt in [illegible]
[illegible] administrantur [illegible]
non [illegible] compressio quia obliquitas
venarum impedit et densitas [illegible]
propterea [illegible] non est [illegible]
magis facere [illegible] ad locum [illegible]
non [illegible] [illegible]
[illegible] Preterea aliqui [illegible]
[illegible] pleuresim [illegible] attrahunt [illegible]
mundificato [illegible] ventosas [illegible]
locum et emplastra calida de sinapi
et similibus Et [illegible] non [illegible] opinio
[illegible] quia [illegible] non est bene [illegible]
[illegible] loci [illegible] quia [illegible] est de aug-
mentatione [illegible] propter [illegible]
[illegible] propterea [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
alienatio [illegible] [illegible]

[illegible] et similia et [illegible] [illegible]
a principio [illegible] [illegible] et [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adhibeatur et re-
media et [illegible] in hoc sunt non
oportet [illegible] prolongare Si autem
[illegible] prolongetur et [illegible] ma
turare [illegible] [illegible] Recipe [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
arabice [illegible] [illegible] [illegible]
capilli veneris [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et se-
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
Si autem fiat questio de [illegible] et
[illegible] et tussi et multis [illegible]
[illegible] ad [illegible] de tussi et [illegible]
de asmate et [illegible] et ptisi
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] prolongare
Restat igitur dicere de ptisana [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bene matura non nimis
antiquum nec nimis recens sine ad
malo odore et sapore et [illegible]
tione [illegible] alterius rei et quod sit collecta
in anno [illegible] non [illegible] non
pestilentiali et quod sit nata in terra
alta ventosa non firmata iuxta
paludes nec loca corrupta et quod
[illegible] sit [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] Recipe [illegible]
[illegible] non [illegible] et ponatur
in olla [illegible] vitreata nova
[illegible] [illegible] aque fontis et bulliat
[illegible] igne de lignis [illegible]
et ligna non sint corrupta nec
putrefacta [illegible] sint [illegible]
de [illegible] aut [illegible] aut quod
ignis sit clarus et [illegible] et bulliat
usque ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]

ordei

coletur et reservetur quia ista aqua habet omnes
bonitates scilicet abstergendo et mundificando et pe-
netrando et infrigidando et cetera. Item e-
tiam quod ordeum cum cortice magis
abstergit et mundificat, sed sine cortice
magis nutrit et confortat. Si autem volu-
mus quod magis nutriat, bulliat donec
due partes aque sint consumpte
et fit quod spissa et sorbeatur cum illa spis-
situdine et appellatur apud ypo(cratem) pti-
sana cum toto, sed communiter appellatur
ptisana colata. Si autem ordeatum
facere volueris, excorticetur ordeum
et abluatur cum multis aquis calidis
et desiccetur intantum quod caro corti-
na sit desiccata et postea teratur fortissime
in mortario et postea dissolvatur cum lacte
amigdalarum et coletur et apponatur lento
igni donec incipiat inspissari ad
aliquid farine. Ptisanam sic pone:
ordeum excorticatum in amphoram et impleatur
amphora aqua et postea ponitur amphora
in cacabo pleno aqua et bulliat
aqua cacabi lento igni sine fumo
et remanet aqua amphore et postea
refrigeratur et est bona pro debilitatis quia
ponitur nihil habet de fumo. Item e-
tiam quod decoctiones fiunt de multis
granis sicut est triticum, spelta, avena,
cicera, orobus, fenugrecum et multa
consimilia, sed secundum ypo(cratem) et omnes sapientes de-
coctio ordei recipit bonitates omnium
aliorum granorum et pro eo vero quod ca-
[illegible] ptisanam cum [illegible] sit ita difficilis
et prolixa, habebit a nobis sic regi-
men [illegible] sicut [illegible]. Item autem
sunt in quibus fiunt balneum et prolon-
gantur diligenter mundificari. Clari-
ficatio. Item quod plenitudo est apud
solum in dyafragmate [illegible] paniculos
costarum in omnibus [illegible]. Item illo apo-
stema accidit eventualiter [illegible] quod plures
est apud minorem costarum paniculos.
Secundo nota quod si plenitudo generatur ex plenitudine
et abundantia plus generatur de san-
guine et si generatur propter penetrationes

plus generatur de colera ad paniculos
sit declinans et colera plus penetrat
et si generatur propter [illegible] et stilli-
cidium plus generatur de flegmate et si
generatur propter congestionem plus generatur
de melancolia absolute tamen et secundum
generatur de eo et similiter ratione plus
generatur in vere de dominio sanguinis
et plus in estate quoniam tunc est de do-
minio eius nisi quod de facili evaporat
et plus in autumpno quoniam tunc est de do-
minio melancolie. Si autem plus fit
est de colera generata in estate et plus
in hyeme de flegmate propter se. Et autem
plures sunt et de eo generata
in estate et consumpta propter autumpnum
et hyemem et tunc ad paniculos
penetrante et similiter habent ratione
causatur plenitudo in senibus. Et si
causatur ut plurimum est de flegmate
et est multum periculosa quia debilitatis
virtutis, sic in iuvenibus est multum peri-
culosa quia nimis fortis. In iuvenibus
autem plus accidit de colera et in adolescen-
tibus plus de sanguine. Secundo debemus
intelligere quod sputum rubeum per se et solum
quod importat vere sit et tunc com-
petit quia medicamina ut dictum est.
Si autem sit mixtum cum albo bonum
est et tunc magis est subrubeum quam rubeum.
Et intelligendum quod in corporibus plenis
in principio statim est flegma et po-
stea et si non est ita plenitudo et consumptio
apostema fiat de eadem. Et si humor
sit frigidus cum multum adhuc potest operari
flegma et est in dolore [illegible]
quod tumor est in [illegible]. Et si simo
in corporibus flegmaticis [illegible]. De
saphena [illegible] laterum [illegible] de basi-
lica [illegible] lateris et ubi indiget
fiat de basilica [illegible] lateris. Nota
quod [illegible] fortes [illegible] et plus
[illegible] alii modum
[illegible] se illa cum tenere. Et dis-
putationibus [illegible]
[illegible] igne manu [illegible]

rendi iuncte bene bugtussa vel
prima et filia eiusdem cum melle
iulepi electi gnoiosi et ffacta suppo
sitoria et cristia lenitiva Item inferius
sic dem est q pleuresis mala apparet
in pleuresi et si aliquomodo apparet
sicut volunt eberie mesue item no
peremptorio nocente Si ipse purg
issi et bos dedissi ... generali
appremere ... cognosce ...
a q poltura in bursa vel in ...
medicina repercussiva sed qui pro
... no ... et sicut ...
quod ... ebenmesue solo domi
nant Item addo q materia no
apparet in pleuresi ... plaga
et no ... alia via ... ergo
effecte corporis applicent cum apo
stema qui sanies et multa pu
trefacta ... noviter q vapores
ascendentes ad caput infrigidantur
et cadunt ad panniculos et congelantur
et putrescunt et ita talis fuit et pleu
resis generat De periplomonia
Peripleumonia est apostema calidum
pulmonis Et aut apparet
aliquod pectori et post aliquando
indurat aliquando delegat
ma ad retrorsum aliquando ad ventri
culos aliquando ad pleuresim sed
raro aliquando ad ... aliquando ...
sit in anima Item si mundificetur
... eo dicitur bonum est et sine ...
est ... multa suspiratio Cause
aliquando causatur peripleumonia ex pleuresi
et est sicut malum et generatur frequenter
ex catarro et generatur aliquando ...
more sed sicut pleuresis quando ut plu
rimum de ... et ita peripleumonia ut plu
rimum de frigido Signa pulsus est
undosus febris fortissima difficul
tas anhelitus vehemens ... quod
... ad expirationem rubedo maxillarum
inflatio oculorum dolor in medio
... simulare Pronosticum
Peripleumonia generata ex pleuresi
ut plurimum fiat aliud ...
... nisi ... in prin
Si peripleumonia vertatur ad vias urinales
liberationem significat Item est iniquus
... q pleuresis de ... ut
plurimum est mortalis et rare plus
quam pleuresis est mortalis ... ut
plurimum de ... et ... q
... pleuresis sed calor vehemens et
dolor vehementissimus ...
et ... medicina no ... infri
gidare nimia quod ... medi
camina ... per ...
... sua ... applicentur ...
... peritonis ... con
... applicetur ...
impediunt Curatio peripleumonie
fere eadem est cum curatione pleuresis nisi q
in peripleumonia debemus medicinas for
tiora applicare et ...
... apponere et debemus magis
intendere ... et tussi ...
fiet De tremore cordis
Tremor cordis et motus cordis
tremulus preter naturam Cause
quod sunt extrinsece et quod intrinsece
Extrinsece sicut est calor subito nimius
aut ... a ... nimia aut
accidentia anime ...
sive aut venenum sumptum ...
... venenosum ... a ... pestile
tialis a ...
... debilitat et depressum ... cordis
Si ab intrinseco provenit ex ma
... passionibus in ...
... colligatione cum corde
et ita provenit ex passione
cerebri et pulmonis et stomachi et epatis
et splenis et matricis et provenit
... ex ... necessitate ...
... nimia ... et provenit
... vaporis sanguis ...
... cor et co
... Signa ...
... de ... et ...
provenit ex passionibus aliorum

membrorum destituitur propter passiones et suffo-
cationem et si venit ex ventositatibus patiens
affligitur cum anxietate et cum rebus assidue
incipiunt ascendere. Et si fuerit ex ina-
nitione patiens affligitur cum anxietate et
si ex repletione patiens affligitur parum et si
ex nimio sensu et [illegible] accidit
sibi ex quibusdam singulis causis et si ex vento-
sitate venit et cito recedit et si ex ca-
lore pulsus et anhelitus sunt veloces
et frequentes cordiaci. Et si ex fri-
giditate pulsus et anhelitus sunt
parvi et tardi et cordiaci. Et si
ex sanguine destruitur [illegible]
rebus naturalibus non naturalibus et contra naturam.
Si igitur vena fuerit rubea et spissa
et pulsus undosus et fortis ru-
bea et calor in corporibus et [illegible]
[illegible]. Et si fuerit adolescens et
fuerit in otio et comederit [illegible]
multa [illegible] sanguis et fuerit [illegible] et
[illegible]. De istis [illegible] co-
[illegible] ad [illegible] plenitudinem [illegible]
et proxima [illegible] et tremor
cordis sit per sanguinem et plurimum
modo [illegible] de colera. Si
urina fuerit citrina et tenuis pulsus
velox [illegible] nimia et calor
intensus et ipse est iuvenis [illegible]
qui [illegible] et laborant et multi-
[illegible] ea quae generant co- tunc vi-
detur fieri ex colera. Si urina est
remissa et spissa et pulsus inordinatus
et parvus et ipse sit [illegible]
et stupidus et [illegible] et [illegible]
pusillanimis tunc videtur quod [illegible]
[illegible] cor et non [illegible] ipsum
movendo motu suo naturali ad impediat
sed [illegible] cor motu inordinato
tremulo. Et [illegible] de [illegible] si fuerit
[illegible] in autumpno
et sit [illegible] videtur quod tunc
sit et per fumos [illegible] cadentes
cor et capsulam eius et quia cor est
indignatum [illegible] et non sustinet istos
fumos horribiles et movetur motu

inordinato tremulo sic tremor acci-
dit in capite et manibus et pedibus
cum aliis membris [illegible] non est
quia tremor est motus compositus sic-
ut dicitur in de motu. **Prognosticatio.** Omnia
mala quae [illegible] debilitant
et [illegible] inducit tremorem et tre-
mor syncopim et syncopis mortem. Si in
tremor cordis diu durans mortem
significat. Si autem post tremorem advenerit
[illegible] et tremor non cessat
spasmum fit et mortem. Si apparuerit
cordi autem est parvum ad magnum. Si
magnum a calidum ad frigidum et si calidum
interficiat in eadem die et si frigidum interficiat
in 20 et si parvum sit [illegible] et [illegible]
[illegible] stat [illegible] et [illegible]
[illegible]. Si [illegible]
[illegible] cordi [illegible]
Et si [illegible] magnum ad [illegible]. Si
magnum statim interficiat. Si parvum in [illegible]
die et in [illegible]
sive parvum sive magnum [illegible]
mortem inducit. **Curatio.** In tre-
quam in [illegible] tremore cordis [illegible] aro-
matica ita quod si causa est calida
administrent aromatica frigida cum
modica appositione aromaticorum ca- ut
melius penetrent et si causa est frigida
administrentur aromatica calida cum modica
appositione frigidorum aromaticorum ut me-
lior sit [illegible]
distantia est nimis intensa non
sufficit apponere solum intensa [illegible]
aromatica sine appositione similium aroma-
tica autem cordialia frigida sunt ista viol-
[illegible] rose sandali [illegible]
agresta succus acetosae succus malo-
granatorum acetositas [illegible] et limonum
et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] dul. et [illegible]
acetosum [illegible] composita sunt
ista [illegible] limonum et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]

& iulep ro. & viol. & confectio q fuit
ex eis & trocisci de viol. & trocisci de
camphora & dyadragantum frigidum & cetera
similia aromatica. Aut calida sicut
ista scilicet ambra storax calamita
muscus lignum aloes gariofili cortices
& electuaria ut rosata muscata
cynamomum sic. maiorana & basili-
conis vinum aromaticum sal. emula
Composita aut sicut ista tiriaca me-
tridatum pomo muscata leticia
Galieni dyambra dyamargariton
dyacameron dyarrodon iulep alipta
muscata gallia muscata & similia
sicut cum pulla lardata & assa cum
vino aromatico et aqua ro. ea aut que
valent in utroque cum sicut ista auri
petia folium argenti pure folium
margarite corallus tasfrea ebur
spodium os de corde ~~[illegible]~~ cervi
iacincti blacta bisantie smarag-
dus [illegible] borago buglossa
Et [illegible] cum fuit sicut ex [illegible] aut
[illegible] aut [illegible] & similia & cetera
similia & [illegible] sicut [illegible]
[illegible] ad [illegible]
Et si fuit de sanguine sicut [illegible] &
detur sirupus de borago & de buglos-
sa & sirupus ro. & acetoso & sirupus li-
monum ubi fuerint sandali et
camphora & [illegible] corpus
cum pannis & madia et florum bo-
rago & buglosse & odoret sandali cum
[illegible] & ro. & aqua ro. &
acetositate. Et si autem materia fuit co-
lerica digeratur cum sirupo de borag
& buglosse & sirupo viol. & sirupo
iulep & sirupo nenufaris. Et fiunt
camphora rose & sandali & purgetur
cum [illegible] & cassiafistula & thamarindis
& odoret violas & nenufar & ro.
& acetositate. Et si materia fuit
fleumatica digeratur [illegible] cum sirupo de
borag & buglosse & oximelle. Deinde
ubi fuerit [illegible] & [illegible]
& semine [illegible] & basiliconis

& sicut ponitur de ambra & ligno aloes
& musco & purgetur cum yerapigra
& yeralogodion acuatur ad pul-
pa cologa. Et si materia fuit [illegible]
digeratur cum sirupo de borag & bu-
glosse & fiunt & oximelle sicut
vi fuit epythimus & lignum aloes
& gariof & cinamomum & odoret
alipta muscata & purgetur cum yera
logodio & yeraruffini acuatur
cum lapide armeno. Et si fuerint
ventositates fiant fricationes &
detur sibi dyanthos cum musco &
dyacimini et vitet omnia que
generant ventositatem. Et si fuit
ex nimio sensu detur sibi aro-
matica cum pauca caliditate et vinum detur
nimium calidum cum [illegible]
& si fuit ex [illegible] [illegible] passionibus
aliorum membrorum aut [illegible]
& consimilia curentur illa [illegible]
et [illegible] Nota de [illegible] quod
non debet dari nisi in parva quantitate
Si aut datur in magna [illegible]
& [illegible] ridendo [illegible]
aut fuit magis [illegible] non debet
Et nota quod [illegible] buglosse [illegible]
[illegible] cum gariof [illegible]
in tremore cordis. Et [illegible] quod
pulla de lardata & assata & [illegible]
aqua ro. et acetositate cum & vino
aromatico et quod odoretur. Et si causa
fuit frigida pulla calida comedatur
Et si causa fuit calida comedatur
cum [illegible]. Et si fuit [illegible]
quod possit [illegible] & [illegible]
[illegible]
[illegible] & applicentur [illegible]
[illegible] Clarifo
[illegible] morbus cordis [illegible]
sicut morbus dilatationis & constrictionis
& in tremore videatur de morbo
dilatationis & constrictionis cordis
& [illegible] cordis & [illegible]
[illegible] forte morbus tremoris [illegible]
logodio cum & in corde cum [illegible]

tremor non fit nisi in membris que mo-
voluntarie motu, aut cordis non
est motus voluntarius sed est motus
naturalis sequens formam. Et possumus
dicere quod iste motus possit conformiter
correspondere motui voluntario
et aliquo modo motus tremoris per
accidens cordi. Et quando accidit
cor igitur patitur tremorem et vecti
cationem cum cor sit mobile sicut
et radix omnium virtutum et multum
delicatum et non possit sustinere
mala sibi adversa movetur ad fugandum
et expellendum vel ad fugiendum vel
ad utrumque et talis motus velox et
inordinatus appellatur tremor et
sentitur et maxime circa mamillam
sinistram. Et cum nullus motus na
turalis est cordi motus tremoris
apparere non possit et ideo talis motus non
attribuitur corporali nec multis aliis
membris ut capiti cum inclinatur
super pulvinare nec brachio cum
inclinatur super latus nisi passio
esset nimia et violenta et pro
[illegible] et tunc est iste motus sicut
vermiculosus et formicalis sed non
manifeste apparet cum aliquis intendit
movere aut manum voluntarie ad
aliquid agere et percipere motum
continuum tunc apparet motus tremoris
quando cum aliquis vult per naturam venire
membris moventibus voluntarie
tunc virtus debilitatur et non potest com
plere suum motum. Movet igitur
partem sed complere non potest et tunc
desinit. Quare non movetur sic
et morbus iustus et tunc desinit motus
continuus quem natura intendebat com
plere et non potest propter debilitatem virtutis
et ita proprie loquendo tremor non
est nisi in membris ubi est motus
voluntarius, sed per accidens cordi
quodlibet motus cordis non fit volun
tarius et hic bene quod naturalis est loco
voluntarii. Sic igitur motus volun[tarius]

cum ab aliquo non impeditur com
pletur sine impedimento ita motus
cordis cum ab aliquo non impeditur
~~completur sine impedimento~~ cum igitur
aliqua res preter naturam advenit cordi
motum suum naturalem complere non potest
non potest igitur cor complere dila
tationem nec complere constrictionem sed
ad utrumque festinat et nititur
et agit et talis motus frequens et
agitatus ad sensum et iustus appellatur
tremor cordis. Quod igitur precedat
sincopim et mortem eo cum diligentia
advertendum. Quod nitendo cor per
apparatum et in se et in sua capsula
non quod appareat remanet ad completum
quod cor est indignans nimis et non
potest pati sed lesionem usque ad com
plementum et licet fortiter possit aliquando
non pati. Sed morbos apparatum
usque ad finem complementum non cum
in apparatu sunt. Sed morbi igitur
sed bene possunt de primis sed comple
mento non. Antea cum adve
nerit motus tremoris. Et notandum quod
bis calida et sicca conveniunt. Illa
in bene possunt continue in effectu
uno sic in cardiaca utrumque
debilitat. Nam sicut dicit quod sicca
sicca quod confirmando et caliditas
exalando et quia est cum sudore appellatur
cardiaca diaforetica et quod tanto
accidentia anime possunt causare
cardiacam sicut timor et tristitia
et gaudium et leticia. Et notandum
quod bis sicca generat multitudinem de
bilitatem. Nam bene fit oportet
in tremore ad virtutem debilitatem
propter multitudinem. Quod alio notandum
quod fiunt minor tamen et buglosse
cum gaudio sunt multum vel in tremore
cordis et cardiaca passione et
potissime si ita est sicca et cordi
inimica desiccata.

De Sincopi

Sincopis est ablatio sensus
et motus toto corpore secundum

manet post propter debilitatem cordis
Intelligendum tamen quod ista mala quod
tremor et sincopis non dicuntur nisi
fuerint intensa et quod in magnitudine tamen sunt
sicut debiles in tremore sicut sunt fortissime
in sincopi et ideo [illegible] et sic et quando
magnum quemadmodum dicit 2° micro
quod de iudicio sincopis ipsum de diu
sincomenalis quod fit subito de ca-
lacio caloris de corde et est id quod
fit ad congelationem caloris in corde

Cause. Causa sincopis quedam sunt extrinsece
quedam intrinsece. Extrinsece sicut est sudor nimius
et balnea nimia et venenum assump-
tum et morsus reptilium subita
caliditas nimia et frigus sic et
fames et coitus superfluus et ad
illud quod subito venit et nimia
repletio cibi et potus aer tamen
nimie et huiusmodi et aer pestilenti-
alis et venit etiam propter accidentia ani-
mi nimis intensa sicut est gaudium
et omnia consimilia. Cause intrinsece sunt
sicut passiones magne membrorum
corporis sicut potest in cerebro propter epilen-
ciam et apoplexiam et sic potest in passionibus
stomachi sicut est nimia repletio et
inanitio et sicut patet in [illegible] ap-
petitum et bolismo et dolorem stomachi
et mordicationem eius et sic potest in colica
et in yliaca et similiter ventris et
renibus et sicut potest in nimio fluxu
sanguinis emorroidarum et menstruorum
et in suffocatione matricis et in hu-
moribus corruptis in epate et in splene
cum vapores vadunt ad cor et
venit etiam sincopis propter corporis ni-
mia repletione aut opilatione ad propter
nimiam inanitionem aut propter nimiam
cordis caliditatem et humiditatem subtilitate
et frigiditatem et humorum [illegible]
et propter febres pestilentiales et propter [illegible]
forte et propter dolores et propter [illegible]
intensa que superveniunt febribus
et propter vulnera et apostemata et sanie
et dolores fortissimos et [illegible]

laborem et animalibus quod [illegible]
et sic est fleuma in [illegible] et ca-
consimilia que subito occultant
calorem in corde aut ipsum faciunt
congelare sicut dictum est. **Signa.**
Signorum quedam sunt precedentia
sincopim sicut est tremor cordis et
mutatio coloris faciei in non naturalem colorem
et mutatio pulsus in parvitate et
tarditate et frigiditas extremitatum.
Signorum quedam sunt que dicuntur
[illegible] sincopis sicut est ablatio
sensus et motus et pulsus formicans
et mortificatio faciei et omnia illa
que dicta sunt superius li° 2° ubi
posuimus signa distinctiva inter
omnes species sincopis et inter sincopim
et mortem. Signorum que sunt que [illegible]
causas et si fuerint de primitivis
habentur [illegible] assistentium si bene
investigent. Et si fuerint propter passiones
membrorum cognitio habetur [illegible]
illorum. Et si sincopis venit sine causa
manifesta [illegible]
intrinseca et venit subito [illegible] signum
est quod sincopis est propter [illegible] passiones
cordis et ista sincopis est pessima
et mortalis. Investigent igitur dili-
genter singulas causas [illegible] et non
effugiet te causa passionis. Si fuit
debilitas vel [illegible] repletio [illegible]
[illegible] caliditas [illegible]
[illegible] quia [illegible]
alie [illegible] **Pronosticum.**
Si aliquis de longo tempore patitur
tremorem cordis et subito veniat
sincopis expeditum est negotium quia
causa est [illegible]. Si autem aliquis pa-
titur longam sincopim et color fa-
ciei fuit mutatus in livorem [illegible]
aut nigredinem [illegible]
certum. Si subito veniat sincopis
et sine causa manifesta et sincopis
fuit longa consummatum est. Si
aliquis [illegible]
[illegible] sicut est [illegible]

albi scilicet quod pulmo sit vicinus
in naribus et non sternutant unde
est consilium/ ut quod tempore et thuribulo
apponentur Luxatio alia est
cum organum in corpore et alia per
signum in mollibus non apparentibus
ut dentium cum operimine sic dicitur. Sincopis
adest prima in opere est quod stricte
extrema cum manibus aut cum
cum panno asperso cum sale et
aceto et quod sint ligaciones extremitatum
dolorose 2o quod ponatur in aere claro
et quod vocetur proprio nomine in aure
alta voce et multis vicibus 3o quod
tenuatur aqua rosacea mixta in facie
cum aceto aut aqua frigida in tribus
casibus scilicet si sincopis est per nimiam
frigiditatem aut per nimiam repletionem
aut per fluxum ventris. Non debes
applicare aromata naribus frigida in
calida et in frigida econtrario et cum pul
vere aromatum naribus non sufflare
nisi in uno casu. Si sincopis est
per suffocationem matricis et tunc ap
ponatur naribus galbanum et assa
fetida et aliqua mixtura istorum.
4o debemus adhibere vinum sed di
versimode quod si causa fuerit
calida tunc detur vinum forte cum
aqua frigida. Et si causa sit frigida
detur vinum cum aqua calida. Et si
sint per repletionem detur vinum aro
maticum purum sed in parva quantitate
6o aperiamus os cum cultello lig
neo et fricemus linguam et dentes
cum triaca et potione mixta
1o et ultimo apponantur naribus
sternutatoria et si sternutat
bonum est et si non sternutat fugiat
medicus/ Hippocrates in afforismis. Si
sint in corpore sincopis (?) vel quod veniat
per potum sed quod vult facere
flebotomiam et talias ...
quod patitur tremorem cordis aut est
multum formidolosus tunc eos
debent facere aromata stipticam

fumare igne (?) lignum ... in domo (?)
aromatica a vino aut aqua rosacea. Si
arteriose aut etc. ad ... ratione
aut quod appareat. Si absque ponatur
et cum aromaticis misce ... cum
... similiter vasis attrahens ad
... cum diversitate etc. Si
fuerit ex causa frigida vel cum
... sicut in illa per sua
gracia sicut est et sicut supra dicitur
sunt ... si fuerit ex venenis de
triaca et alia similia dicitur in c°
de venenis et si fuerit ex accidentibus
inducatur quod tamen ut si ex gaudio
inducatur tristicia et applicentur frigida
et contrarium et appliceantur sandali
et camphora. Et si ex fluxibus constrin
gantur cum aromatibus frigidis. Et si ex
vermibus inficiantur cum amaris
et ista cum omnibus aliis ... cum cal
ferunt multum valde reducantur ad
suas causas scilicet ad nimium calorem
ad nimiam frigiditatem ad nimiam
inanicionem et ad nimiam repletionem.
Tremor. In quo caloricus sit in cap
ite sibi lavare arteriose in bimo ex
...tro et omnia frigida sicut sunt sandali
et rosa et camphora et domus sit
subterranea non angusta et porte
sint septentrionales et aspergatur
domus aceto et aqua frigida et folia
salicis et nenufaris et viole sic
bis et de sandalis et zuccara rosacea et
camphora et similibus aromaticis dicitur
supra de tremore. Si autem sin
copis venit per causam frigidam detur
aromatica calida sicut est musco
lignum aloes ambra ... in ...
...ambra et ... ...
c° de tremore et detur vinum aromaticum
calidum et dispositio aer ... quod
sit calidus cum aromatibus calidis. Si autem
sincopis fuerit ex repletione et repletio
fuerit tunc ... inducatur vomitus
...tur ... ... et si repletio
fuerit tunc ... clistere et si

sanguis dominatur per flebotomiam non
confortative stomachi et ab intra et ab
extra et si fuerit repletio aliorum hu-
morum purgentur paulatim et mi-
nuatur cibus et flebotomia sic or-
netur in hoc casu cogitatur [illegible] cibum
quam quod datur cibus non debet deficere
per repletionem vel [illegible] sufficiat
et non dicebat ypocras [illegible] corde
in egritudine quam vires egri non
cognoscunt valeat. Si vero eam non
distringunt [illegible] sit debilis
per inanitionem aut per repletionem et ideo sedi-
tiones sequuntur in sincopi. Si per
repletionem [illegible] abstinentia contra
[illegible] particularem. Si
autem fuerit sincopis per inanitionem
detur cibus subtilis et facilis di-
gestionis sequitur et in prima quan-
titate detur [illegible] decoctum [illegible] non
mica panis tosta et ova tosta
et carnibus [illegible] parva quan-
titate vini [illegible] vel [illegible] as-
seri gallinarum vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] et lardentur [illegible] lardo
et [illegible] et aspergatur aqua ro[sarum] [illegible]
rata et vino muscatello et odoret
[illegible] et postea teratur fortissime de-
inde et aspergatur vino [illegible] et
deinde ponatur ista in panno [illegible]
et deinde in [illegible] et [illegible]
et [illegible] calefiat [illegible] igne
et [illegible] et magis confortativum
in [illegible] sic [illegible] de
benedictis [illegible] usque ad
[illegible] et [illegible] alia [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
Sed aromatica semper dentur in sua
quantitate gradatim et ordine
alterata [illegible] in [illegible] suis et [illegible]
[illegible] ad illa [illegible] quia sincopis
primo et per se est passio cordis secundario
[illegible] passionis [illegible] cerebri quia
amittitur sensus et motus [illegible] maiores
[illegible] aliquo modo [illegible] durant [illegible]

[illegible] pulvis [illegible] confortative [illegible] debilis

imperceptibilis vel quia aliquando [illegible] est
tardius [illegible] medicina [illegible] quia possibile est subito
mori ex gaudio secundum Avicennam [illegible] de morbo
quia calor totus vadit extra et non na-
turaliter [illegible] restringit
se et fit magna [illegible] et magna
[illegible] et ita [illegible] moritur
per motum [illegible] propter [illegible]
licet sincopis possit causari ex ira
non tamen subito et ita mors non venit
ex ira subito quamvis licet in ira fiat
magna exaltatio et subito [illegible]
et magna generatio et subito [illegible]
[illegible] fit ebullitio sanguinis in corde et
ita cor non cogitur se constringere per de-
fectum [illegible] in gaudio fit magna dila-
tatio et [illegible] dispersio [illegible] quia
mittitur et non generatur et ideo [illegible]
natura recedit se [illegible] constringendo
et [illegible] se [illegible] suffo-
catio et forte deficeret [illegible] quia se
non constringeret per calorem deficiendo
et [illegible] Nota quod in magis [illegible]
[illegible] fit sincopis quam in parvo
quando [illegible] fit calor [illegible]
et exaltatio et in [illegible] fit maior
[illegible] et ideo in magnis ani-
malibus [illegible] ordinavit
os in medio cordis sive cartilaginem
ad modum ossis [illegible] deficeret
ex timore sed [illegible] Quarto nota
quod [illegible] non [illegible] sic
dicitur est in sincopi [illegible]
in sincopi de plenitudine [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] alia [illegible]
est tollerabile non [illegible]
nos sed [illegible] secundo [illegible] calorem
[illegible] et quia [illegible]
ex alto et quia [illegible]
[illegible] quamvis [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible]
quod [illegible] facientibus [illegible] materia

Ex gaudio

organis particularibus et relinquo
aliud. Nota quod fricatio vel infricatio
de iaculatione qui desiccat vel con-
sumit sed generat si fiunt fricatio
quare etc.

De passionibus mamillarum

Mamilla est membrum glandu-
losum album de venis et arteriis
contextum ad generationem lactis
ordinatum et lacertulis nervi-
genitivis intrat. dicitur cibum grossio-
rum fieri posse. Mamillis autem
superveniunt multe passiones sicut
est diminutio lactis et nimia eius
habundantia et coagulatio et ei
veniunt mamille inflationes tu-
mores et grandines in mamilla
apostema et nodi et glandule et duri-
ties et ulcera et corrosio et fistula
et nimia mamillarum augmentatio
et grandinibus agitur hic de fetore ma-
millarum augmentatione et toto cor-
de istis igitur breviter tractandum

De diminutione lactis

Lac enim multiplicatur ex bono
sanguine et eius multitudine.
Cause igitur quare diminuitur
lac sunt multe sicut est distractio san-
guinis ad aliam partem sicut est nimio
fluxu menstruorum et aliis et cum
diminuitur ex causa que desiccat san(guinem)
sicut est penuria cibi et potus et
labor nimius et omnia consimilia
et fit etiam ex nimia sanguinis a-
bundantia vel eius mala qualitate
quia natura non potest illud regere et non
licet fit ex abundantia colere fleumatis et
melancolie. **Signa.** Si fuit ex fluxibus
aut abstinentia aut laboribus
satis est notum medico presenti.
Et si fuit ex aquositate sequitur
ex otio et quia usus est cibis
et fructibus et piscibus. Et si est ex
multitudine sanguinis male complexi-
onati cognoscitur ex rubea colora-
tione corporis et quia sanguis est [illegible]

Et si fuit ex colera cognoscitur ex
citrinitate lactis et ex aliis signis
eius. Et si ex fleumate cognoscitur quia lac
est multum aquosum et ex aliis signis
fleumatis et si est ex melancolia cognoscitur
quia lac est multum grossum spissum
et ex aliis signis melancolie. **Cura**
Si fuit ex nimio fluxu constringatur
et trahatur ad partem oppositam et si
fuit ex penuria cibi aut ex ma-
la qualitate cibi aut labore et similibus
medicetur contrario quod fiet quod comedat
cibos et restaurentur mala qualitas
et ungatur quiete et otio et similibus.
Et si fuit ex aquositate dentur
cibos calidos et siccos et ungatur
contrarium et si fuit ex multo
sanguine male complexionato con-
fiet mala complexio et medicetur
et si fuit propter eo. evacuetur et alte-
retur et dentur cibaria facta sicut
lactuce cucurbite et mella et si
fuit ex fleumate digeratur et evacuetur
et dentur cibaria etc. et desiccativa
[illegible] et est de melancolia quod purgetur
et dentur cibaria etc. et cum [illegible]. Cibaria
autem et medicina ex quibus generatur et multi-
plicatur in corporibus mulierum sunt
sicut est decoctio tritici et farina
eius et amidum et confectio que ap-
pellatur tri et risi et ordei multiplicant
et farina recipe [illegible] fabarum et 3i
[illegible] et amigdali dul. et olium 3ii
minum et radice et 3ii albi [illegible]
namomum et pinus 3i [illegible]
enim fit si cibus decoctio colata
cum vino aut potu cum aliqua alia
confectio et cum [illegible] convenienda
et industria medici. Et est intra
quod causa que multiplicat lac multiplicat
fama et etc.

De nimia lactis abundantia

Sanguis enim naturaliter vadit
ad mamillas et convertitur
ad naturam lactis in [illegible]
[illegible] aut quia multiplicat

contrahit aut quia peperit et quia menstrua
sunt retenta vinum aut cum quibus
lac in mamillis coagulatur dolorem
tumorem et duritiem congestione ca
seatorum Discernitur autem ista congestio
seu casearo ab apostemate pro tanto quia
iste tumor seu casearo sit circu
itu totius mamille cum quadam lucidi-
tate apostema autem est in aliqua parte mamille Curatio
In primis confortetur et resoluatur cum
aqua rosacea et aceto embrocatis desuper
et frequenter inmoretur aut lac alterius
mulieris in eadem aut cum valde desiccatiuis
sicut sunt lenticule fabe et arena et
cum fortiter infrigidantibus sicut est in al
bugine psillium et citoniorum et ponatur
cum fortiter resolutiuis et valde
factiuis sicut est cuminum [illegible]
aut cum nimia [illegible] sic
Recipe folia coriandri [illegible] et
succum [illegible] [illegible] quod vini
[illegible] [illegible] lac mi
nuatur in [illegible] et desiccetur
sanguis et resoluatur et infrigidetur
et [illegible] et ita [illegible] [illegible]
cum [illegible] [illegible] non fiat nisi quia
[illegible] bono et laudabili Procedatur
igitur ad casearum lactis in mamilla
Habet autem casearo sit alia ani
mi calore quod discernitur quia lac est
[illegible] totius mamille [illegible] aut
casearo a febre quod discernitur quia lac
est valde aquosum et totius mamilla
[illegible] Si casearo fiat a febre [illegible]
cum calidis et resolutiuis Ista autem sunt
succus apii succus [illegible] succus
[illegible] feniugreci [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et succus fen-
[illegible] igitur [illegible] [illegible] aut
[illegible] et cum farina [illegible] et
[illegible] [illegible] et vino albo [illegible]
emplastrum et super mamillam apponatur
vel imponantur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] desuper
apponantur Si autem casearo fiat
pro caliditate tunc Recipe Succi [illegible]

Succi mandragore succi coriandri
Succi porri ana tunc ista cum oleo
ro. et aceto fortissimo et farina ordei
misceantur et fiat emplastrum et [illegible]
addere modicam quantitatem [illegible] et
est in farina [illegible] valeat [illegible]
[illegible] et apponatur Si autem ca
[illegible] autem [illegible] in utraque causa [illegible]
casearo et dolorem et tumorem ma
millarum supposito bono regimine
sicut aceto vino albo et aqua
calefiant igitur ista et [illegible]
[illegible] super mamillam et fiat [illegible]
ta resolutio

De apostemate mamillarum

Mamille apostemantur sicut alia
membra et si fuerit apostema
de causa calida [illegible] [illegible]
fiat [illegible] et si plenum [illegible] magis fiat
de parte opposita et si non [illegible] et
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] caput ma
mille ponantur [illegible] [illegible]
Et si non cum [illegible] adde
resolutiuia [illegible] [illegible] [illegible]
quia materia [illegible] ad cor In primis igitur
fomententur mamille cum aqua ro.
et aceto et oleo ro. et emplastretur cum
farina fabarum et ordei et [illegible]
[illegible] et alia [illegible] quantitate
[illegible] et misceantur cum aceto et
vino al. [illegible] et fiat emplastrum Deinde
ponatur istud quod maturat et mitigat
Recipe medullam [illegible] [illegible]
cum feniugreco [illegible] [illegible] farine
volatilis molendini [illegible] misceantur
cum oleo [illegible] et fiat emplastrum
Si autem materia fuerit frigida corpore
[illegible] primo fomententur cum
aqua ro. et aceto et vino al. [illegible]
Deinde fiat tale emplastrum Recipe [illegible]
et ij apii et 1 [illegible] et bulliant
in vino al. [illegible] et post [illegible]
[illegible] et fiat emplastrum et desuper apponatur
Deinde maturet sic Recipe radices lilii
apii ana et 1 feniugreci [illegible] lini

Emplastrum dolor[illegible]

fiat inde tenta [illegible] aū ʒ ß cere
ʒ i misceantur cum melle et fiat
emplastrum. Et si volueris ipsum apari-
re ita quod si non est bene maturum quod
maturabitur et si est maturum incipit
et aperit fiat emplastrum de folijs
[illegible] et [illegible] [illegible] cum felle
bouis vel [illegible] [illegible] cum calce
viua et sapone molli vel aper-
iatur cum sagitella et calide
cauendum quod suauiter aperiatur
propter dolorem. Et si essent aperta
vena sicut antrace et carbun-
culus curentur sicut dictum est in ho-
sermo

De nodulis et glandulis et duritie mamillarum

Accipe igitur dragagantum
gummi arabici [illegible] ana
oleum [illegible] et misceantur
et fiat emplastrum. Et si fortius
operari volumus liquefiat cera
et pix in oleo ro. et addatur mo-
dicum fellis et stercoris columbini
et fermenti antiqui et fiat
emplastrum et super duritias et glan-
dulas apponatur.

De corrosione et ulcere et fistula mamillarum

Et nucis cupressi gallarum [illegible]
ana ʒ ij aloe [illegible] ana
ʒ i litargiri ʒ iij pulverizentur
et coquantur in vino [illegible] [illegible]
[illegible] et postea bulliat sic
quousque veniat ad spissitudinem
mellis et cum ulcus seu cor-
rosio abluatur et istud medicamen
[illegible] in ulcere seu corrosione
et potissime in membro molli. Si
autem mamilla fuerit fistulata la-
uetur quotidie cum vino puro [illegible]
bullitis mirra et postea desiccetur.
Deinde sarcocolla et aloe pul-
verizentur et misceantur cum melle et

inuoluatur tenta et in fistula intro-
mittatur et est de curatione fistula-
rum [illegible] in primo libro de [illegible]
[illegible]

De magnificatione mamillarum

Aliqui autem mamille nimis
magnificantur vel [illegible]
quod in [illegible] puellis [illegible]
augmentantur indigent [illegible]
quod fomententur frequenter cum aqua
et aceto. Deinde emplastrentur cum te-
rra [illegible] et [illegible] bolo ar. et
terra sigillata. Et si fortius
facere volueris operetur cum [illegible]
[illegible] est opium mandragora [illegible]
[illegible] [illegible] psillium et
[illegible] [illegible] de [illegible]
de [illegible] [illegible]

De fetore assellarum

Fetor [illegible] assellarum
et totius corporis [illegible]
[illegible] et sine causa
manifesta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] igitur [illegible] et [illegible]
et purget corpus cum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] Deinde fiat balneum deinde
abluatur in [illegible] a balneo cum
aqua decoctionis [illegible] [illegible]
litargiri [illegible] [illegible] [illegible]
Deinde aromatizentur ascelle et
totum corpus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sandali [illegible]
[illegible] et rose in aqua ro. vel
in oleo [illegible] [illegible]
ascelle et totum corpus. Clarifico
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et mulieribus
mamille [illegible] in [illegible] et [illegible]
animalibus [illegible] [illegible]
[illegible] in ventre [illegible]
[illegible] quod in [illegible] et mulieribus [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in motu

fistula [illegible]

pulchra [illegible]

et si contingit impediret motum
et non essent in loco honesto propter
lactationem. Secunda causa est complexio et singu-
lis [illegible] et non innatum in pectore
propter calorem cordis. In vero autem et
multis animalibus non sunt in pectore
quia impediret motum pedum anteriorum
sed sunt in parte posteriori quia [illegible] illas
partes declinat calor et non
impedit motum. De quo sit mirandum
non habebat posteriores secundum motum
pedum anteriorum. [illegible] autem
habent circa ventrem propter multi-
tudinem. Tertio notandum quod viri habent
mamillas sed non lactant et
nec lac habent quare non habent
lac quam [illegible] in de historiis
animalium invenitur [illegible]
qui habent lac in quo casu
sunt facti et habent formam masculinam
et feminae [illegible]. Quod non
sit in veritate dico quod viri [illegible] non
habent mamillas [illegible] sed similiter
lactare mamilla sicut mulieres
non habent resolutos sed spissatos
[illegible] ad [illegible] lac aut [illegible]
[illegible] viri [illegible] ut non
videtur esse [illegible] non propter
[illegible]. Secundo dico
quod non habent lac quia non habent
menstrua sed illi qui habent ma-
millas [illegible] quia
habeat humidum [illegible] aliud
simile lacti sed non [illegible] lac et
[illegible] fuit in illo casu propter bonum
pastum non quia est vere lac. Tertio notandum
complexio mamille [illegible] in muli-
eribus [illegible] pubescentes et in virgi-
nibus dico quod in utroque [illegible] et
[illegible] et habent [illegible]
[illegible] in viro quia non sunt
nisi ad decorem sed in mulieribus
fit multum augmentum ut pos-
sint accipere de lacte propter finem.
Quarto [illegible] mamille sunt medi-
ocres vel magne vel parve dico

quod mediocres quam magne ad [illegible]
[illegible] recipere de lacte. In ma-
gnis autem non fit bona digestio
[illegible] in quantitate sunt
meliores. Secundo notandum quod
[illegible] et [illegible] accidunt
in mamillis mulierum quia [illegible]
et quia maiores et magis [illegible] et
[illegible]
aut quod [illegible] debiliora [illegible]
[illegible] et ideo non ita [illegible]
Tertio notandum quod coagulatio lactis
in mamilla [illegible] non
fit a frigido [illegible] coa-
gulatio [illegible] sed fit a
calido [illegible] dealbante et
assimilante [illegible] digesta [illegible]
[illegible] et hoc fit a calido.
Quarto notandum quod [illegible] mediocria
in [illegible] mamillare [illegible]
[illegible] quia mamille [illegible]
[illegible] membra [illegible] nobilium
non [illegible] sunt in [illegible] et [illegible]
[illegible] non sunt ita larga nec
[illegible] in
[illegible] sed [illegible] quibus [illegible]
[illegible] resolutio [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad membra no-
bilia mediocria igitur apponantur.
Quinto notandum quod [illegible] et [illegible]
[illegible] ad dissol-
vendum lac et quia desiccat et quia
ad alias [illegible] resolutionis
administrentur [illegible]
et similia. Nono addendum quod [illegible]
in [illegible] a [illegible]
et a quibus [illegible] non [illegible] a [illegible]
[illegible] sed a
putrefactione [illegible]
Decimo considerandum quod in [illegible]
[illegible]
[illegible] pro tanto quia non admi-
nistrentur nisi [illegible] mundificato
et tamen non aliquid [illegible]
sed desiccat et abstergunt et
mundificant [illegible] et sic [illegible]

mediocres mamille
sunt meliores

modo per competere virtus et aliud
Undecimo advertendum quod si esse
in iuvenibus magis fervent quam in se
nibus qui et licet minus corrupta
magis abundet in senibus tamen de-
ficit in eis calor et movens et ideo
quia iuvenes sunt fortiores et continuo
in pluribus et calor est fortis

Incipit quinta particula

in qua agitur de passionibus instru-
mentorum seu forme digestive et inci-
pit a difficultate transglutiendi
et est caput 21

Capitulum primum de difficultate
transglutiendi
Capitulum 2m de debilitate appetitus
appetitus
Capitulum 3m de indigestione stomachi et
dolore et debilitate et mala com-
plexione eius
Capitulum 4m de canino appetitu
Capitulum 5 de siti
Capitulum 6 de eructuatione
Capitulum 7 de singultu
Capitulum 8 de fastidio et contrario sapor
Capitulum 9 de abhominatione et nau-
sea et subversione anime
Capitulum 10 de vomitu et appetendi
causis
Capitulum 11 de inflatione stomachi
Capitulum 12 de rugitu intestinorum
Capitulum 13 de lienteria
Capitulum 14 de dissinteria
Capitulum 15 de tenasmone
Capitulum 16 de lapsu ulcerationum sum-
mitatum ventris
Capitulum 17 de yliaca passione
Capitulum 18 de colica passione
Capitulum 19 de incarcatio
Capitulum 20 de lumbis
Capitulum 21 de passionibus ani

De difficultate transglutiendi

Transglutio cibi est motus
compositus ex duabus ani-
malis sensibili moventibus
voluntarie et quasi motum naturali
Membra autem per quod fit ista
opera est meri Dicemus ergo quod
in transglutitione cibi meri autem
est compositum ex duabus tunicis
et carnee tunica autem interior ex
villis longitudinalibus ex quibus
fit motus voluntarius tunica
autem exterior ex villis transversalibus
ex quibus fit motus naturalis
autem transglutio fit Primo et prius
ex villis longitudinalibus re-
trahentibus que movent voluntarie
et ex villis latitudinalibus Re-
trahentibus que movent naturaliter
et in motu transglutiendi est
facilis eo quod ista se habent secundum naturam
Vomitus autem fit ex villis ex-
terioribus et ideo fit cum difficultate
~~anhelitus~~ Canna pulmonis autem
abundat ex tunica exteriore
interiore autem sicut vena anhelitus
est situata in parte anteriori
ita via cibi que appellatur meri
seu ysophagus est in parte posteriori
collo et spondilia inter autem
transglutiendi aliquid aufertur ex
eo per transglutitione aliquando nimis
quod fit eo difficultate
aliquis accedit et hoc fit ex tre-
more et vacillatione Cause

Difficultas transglutiendi ali-
quando venit propter nocumenta que veniunt
ipso meri aliquando venit propter no-
cumenta que veniunt membris
vicinis Primo propter membra vicina
Secundo propter dislocationem spondilium
autem propter squinantiam aut propter apos-
tema propter aut malum vel que
eveniunt a propter illo quod transglutitur
et ita de causis Secundo autem veniunt
propter meri licet accidit propter vera a